

02/2010

golfonline!

NEWS

www.golfonline.sk

-
- Otvárame nový golfový klub
 - Ako na čiernu vrstvu
 - Menej úspešný hráč, ale výborný dizajnér
 - Golf v Rakúsku
 - Vlhčiace činidlá – čo, prečo a kde?
 - Lady Luisa Abrahams – prvá dáma československého golfu

SLOVO NA ÚVOD

Milí priatelia golfu a zelených plôch,

sezóna sa začala, golfové trávniky sa prehýbajú pod nohami hráčov a greenkeeperi majú plné ruky práce. Počasie sa začína umiďrovať, slnka je čoraz viac a zdá sa, že aj tráva rastie s elánom. Preto teraz, keď jar beží naplno a skľučujúca zima je už za nami, môžu sa skúsení golfisti tešiť na zdokonaľovanie svojich zdatností, začínajúci golfovi hráči majú šancu chytiť golfovú palicu do svojich rúk po prvýkrát a zdolať nepoznané výzvy a podľahnúť tomuto peknému športu. Greenkeeperi pokračujú vo svojej práci, v starostlivosti a údržbe o golfové trávniky, musia prekonávať problémy, ktoré so sebou rastúca tráva prináša. A tých môže byť niekedy až prekvapivo veľa. V čísle, ktoré sa k vám dostalo, sa môžete dočítať o neobľúbenej čiernej vrstve, o vlhčiacich činidlách, ktoré zasa pomáhajú suchým miestam v trávniku. Manažérov, architektov, potenciálnych investorov i greenkeeperov zaujmú články o návrhu a výstavbe golfového ihriska a jeho údržbe či o otvorení nového golfového klubu. Porozprávali sme sa so zaujímavými

osobnosťami, ako je golfový dizajnér Paul Thomas či headgreenkeeper z golfového ihriska Welten Andrej Škripič. V časopise nájdete aj niečo nové – 8 netradičných otázok. Dúfame, že úprimné i vtipné odpovede tých, ktorým sme otázky kladli, vás zaujmú a pobavia. Vycestovať s nami môžete do Rakúska na tri najlepšie rakúske golfové ihriská. Tiež sa treba poďakovať majiteľom golfového ihriska Gray Bear za to, že sa v súčasnej ekonomickej situácii podujali zorganizovať turnaj Ladies European Tour a Slovensku tak dali možnosť stať sa jednou z hostiteľských krajín ženskej európskej túry. Organizátori LET i ihrisko Gray Bear tak urobili veľký krok. A táto udalosť profesionálneho golfu zvládli úspešne. Dúfame, že aj v budúcnosti bude naša krajina dejiskom ďalších významných podujatí profesionálneho golfu. Začatá sezóna vyžaduje všetku pozornosť greenkeeperov a golfovým hráčom dovoľuje ich chuť na golf premeniť na skutočnú hru. Dúfame však, že popri tom si nájdete čas aj na stránky

Andrea Mikulková

druhého čísla Golfonline NEWS. Budeme vďační za každý váš námet či pripomienku. Greenkeeperom prajem zdravé trávniky, golfovým klubom veľa hráčov, začínajúcim golfistom úspešné tréningy a ostrieľaným hráčom vydarené kolá. Pekné čítanie..

Norbert Zátka pracuje v golfovom priemysle od polovice 90-tych rokov. Podieľal sa na výstavbe niekoľkých golfových rezortov

vo východnej Európe. Riadi firmy na Slovensku a v Ukrajine, zaoberajúce sa výstavbou golfových objektov na kľúč, dodávkami komplexných potrieb (semená, hnojivá, závlaha, stroje), greenkeepingom a manažmentom golfových klubov v ČR, SR, Rusku a Ukrajine. Otec rodiny, ktorá rada hrá golf (manželka, syn 12 r., dcéra 8 r.). (zatko@engo.sk)

Martina Zatková pracuje v golfe vo východnej Európe viac, ako 10 rokov. Jej doménou sú financie a profesionálny manažment. Posledné

2 roky pracovala ako riaditeľ Kyjevského Golf Clubu s 36 jamkami (www.kievgolfclub.com), jedného z najväčších rezortov vo východnej Európe - zastrešujú výstavbu, tvorbu a školenie tímu, organizáciu turnajov a korporatívnych podujatí. (zatkova@engo.sk)

Andrea Mikulková je čerstvým členom tímu ENGO, s.r.o. Vyštudovala odbor záhradníctva na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite. K jej hlavným

úlohám vo firme patrí starostlivosť o webovú stránku www.golfonline.sk. Zodpovedná je za sekciu „Business“. V Golfonline NEWS vám bude prinášať nielen články z oblasti greenkeepingu, alebo týkajúce sa výstavby golfových ihrísk, ich údržby, prevádzky, manažmentu, architektúry, ale aj krátke čerstvé golfové správy „Flash news“ či rozhovory s výnimočnými ľuďmi, ktorí majú s golfom čo-to spoločné. (info@golfonline.sk)

Obsah

4 Návrh a výstavba golfového ihriska verus následná údržba

Výstavba golfového ihriska je jeden obrovský projekt, výsledkom ktorého by malo byť golfové ihrisko, ktoré priláka veľké množstvo hráčov, no zároveň bude zvládnuteľné z hľadiska nákladov na údržbu.

8 Príprava golfového ihriska na turnaj svetového formátu

Slovensko má za sebou historicky prvé veľké golfové podujatie. Túra LET zavítala v posledných májových dňoch na golfové ihrisko Gray Bear na Táľoch. Vyžadovala si organizácia turnaja tohto formátu špeciálne úpravy ihriska?

9 Otvárame nový golfový klub

Pred spustením bežnej prevádzky golfového klubu sa naskytá veľa otázok. Na čo nesmieme zabudnúť a čo všetko treba pred otvorením nového golfového klubu zabezpečiť?

14 Umelá budúcnosť golfu

Bude výsledkom pokroku v technológii umelých trávnikov v kombinácii s rastúcimi nákladmi na údržbu trávniku to, že sa golf bude v budúcnosti hrať na umelých povrchoch?

17 Ako na čiernu vrstvu

Jednou z ťažších prekážok v starostlivosti o trávnik je čierna vrstva. Identifikácia i prevencia tohto prob-

lému má značný význam, možnosti ako čierna vrstvu minimalizovať existujú.

18 Slovenský greenkeeper s anglickými skúsenosťami

O svoje skúsenosti a názory sa s nami podelil Andrej Škripič, head greenkeeper golfového ihriska Welten v Báci, ktorý sa greenkeepingu priučil v Anglicku.

22 Menej úspešný hráč, ale výborný dizajnér

V golfovom svete pôsobí mnoho úspešných a renomovaných dizajnérov golfových ihrísk. Jedným z nich je i Paul Thomas. Kariéru golfového hráča vymenil za kariéru golfového dizajnéra.

25 GEO a jej nový projekt

Golf Environment Organization (GEO), nezisková mimovládna organizácia, predstavila na Svetovom fóre golfových architektov v St. Andrews prvý návrh zásad a smerníc zameraných na dosiahnutie udržateľného rozvoja.

26 Vlhčiacie činidlá – čo, prečo a kde?

Použitie vlhčiacich činidiel je už dlho predmetom diskusie. Pomáhajú najmä v boji proti suchým miestam v trávniku. Aké sú ich účinky a čo všetko je potrebné na použitie vlhčiacich činidiel?

28 Aerifikácia

Koreňová zóna s nedostatkom kyslíka nie je schopná udržať trávnik zdravý. Jednou z operácií, ktorou možno obsah kyslíka v pôde zvýšiť, je aerifikácia.

30 Golf v Rakúsku

Ak si chcete zahrať golf v zahraničí, netreba cestovať ďaleko. Hneď vedľa je totiž Rakúsko, ktoré ponúka zaujímavé golfové ihriská.

31 Ohľadnutie za Masters 2010

Zopár zaujímavostí zo zákulisia prestížneho golfového turnaja Masters.

33 Lady Luisa Abrahams – prvá dáma československého golfu

Profesionálna golfová dráha i životné osudy skutočnej golfovej legendy.

34 Garia – luxus na štyroch malých kolesách

Nové golfové autíčko by malo mať aj svoju pouličnú verziu.

34 Shadow Caddy – verný priateľ golfistu

Inteligentný golfový vozík, ktorý dokáže golfovú hru značne uľahčiť.

35 Prvá virtuálna golfová výstava

Pod názvom IGCEMA - Virtual Trade Show sa uskutočnila prvá virtuálna výstava určená pre superintendents, manažérov, technikov údržby a zariadení golfového priemyslu.

Lucia Huberová sa ku golfu dostala prostredníctvom svojej práce vo firme ENGO, s.r.o. Bude pre vás pripravovať novinky a zaujímavé

správy z oblasti „Lifestyle“, t.j. predstavovať výnimočné golfové osobnosti, golfové kluby, atraktívne svetové destinácie a samozrejme novinky ohľadne golfového vybavenia. (huberova@engo.sk)

Iveta Rothová sa pohybuje v oblasti trávnikárstva už vyše 10 rokov, špecializuje sa na profesionálne trávniky. Vyštudovala vysokú

poľnohospodársku školu. Svojou prácou v spoločnosti ENGO, s.r.o. získala rozsiahle odborné vedomosti a praktické skúsenosti z oblasti trávnikárstva, greenkeepingu, pestovania okrasných rastlín a drevín, hnojenia. Pravidelne navštevuje golfové a futbalové ihriská, ktorým poskytuje kvalifikované poradenstvo. Je začínajúcim hráčom golfu. (rothova@engo.sk)

Miroslav Šigut

vyštudoval odbor záhradný dizajn. Po skúsenostiach s podnikaním v tvorbe záhrad, sa začal zaoberať profesionálnymi trávnikmi a závlahovými systémami. Je dizajnér a realizátorom závlahových systémov a podieľal sa na výstavbe golfových ihrísk v Čechách, Slovensku a Ukrajine. Má bohaté vedomosti a skúsenosti z realizácií záhrad, je odborníkom v problematike výstavby golfových ihrísk. (sigutmiroslav@seznam.cz)

Tím Golfonline NEWS

Tím Golfonline NEWS

NÁVRH A VÝSTAVBA GOLFOVÉHO IHRISKA VERZUS NÁSLEDNÁ ÚDRŽBA

Výstavba golfového ihriska je jeden obrovský projekt náročný nielen na investície, materiál, vybavenie, ale i čas, vedomosti a praktické zručnosti kvalitného personálu. Výsledkom úspešne zvládnutého projektu by malo byť golfové ihrisko, ktoré priláka veľké množstvo hráčov, získa si ich sympatie, no zároveň bude zvládnuteľné z hľadiska nákladov na údržbu.

Každý stavebník plánujúci výstavbu svojho domu by chcel, aby sa v ňom v budúcnosti jeho rodina cítila príjemne, aby ho postavil za rozumné peniaze. Mal by sa tiež dôkladne zamyslieť nad tým, aké budú náklady na jeho budúcu údržbu. Rovnako je to pri golfovom ihrisku. Dizajn ihriska a spôsob výstavby by mal nevyhnutne zodpovedať finančnému rozpočtu na budúcu údržbu. Zle navrhnuté ihrisko, postavené s chybami je možné udržiavať vo vysokom hracom štandarde len za cenu vyšších nákladov. Investor by si mal preto nevyhnutne nájsť me-

chanizmy umožňujúce kontrolovať proces projektovania a výstavby od začiatku do konca.

Stavbu ihriska možno rozdeliť do nasledovných fáz:

1. Určenie filozofie projektu a výber golfového architekta
2. Príprava a zhromažďovanie informácií
3. Dizajn, projektové práce a príprava dokumentácie na tendre
4. Výber dodávateľov
5. Zemné práce (skrívka zeminy, eskavácia jazier, hrubý shaping)
6. Drenážne práce

7. Konštrukčné práce (jamkoviská a odpaliská)
8. Závlaha
9. Finálny shaping a príprava na výsev
10. Výsev a výsadba rastlín
11. Grow in

Vždy je dobré, ak investor dokáže zabezpečiť, aby greenkeeper, ktorý sa bude o ihrisko starať po dokončení, bol pri výstavbe od začiatku. Vyžaduje to síce vyššie mzdové náklady, avšak ušetriť sa na efektívnejšej stavbe, rýchlejšom zapojení ihriska a hladkom nábehu na bežný greenkeeping po zapestovaní. Pokiaľ má greenkeeper predchádzajúce skúsenosti s výstavbou a vie, že mu bude ihrisko zverené po dokončení, mal by byť schopný pre investora fungovať ako konzultant. Môže pripomienkovať dizajn ihriska, drenáže a závlahy, dohliadať na dodržiavanie schválených stavebných štandardov, nedopustiť použitie nevhodných odrôd, nevhodných stavebných materiálov do konštrukčných vrstiev greenov a odpalísk, či použitie nevhodnej zeminy vo vrchných vrstvách podložia. Je zrejmé, že bude vedieť, kde má ihrisko „slabšie miesta“ a dokáže tomu prispôsobiť prácu v budúcnosti. Veľmi dôležitým je aj správny výber

rastlín, ktoré je potrebné na mnohých novopostavených ihriskách vysadiť, či naopak – minimalizovať úhyn stromov, krov, rastlín, ku ktorým pri každej stavbe nevyhnutne dochádza. Pokiaľ nie je možné mať pri výstavbe skúseného greenkeepera, investorom sa odporúča najatť nezávislý subjekt či špecialistu, ktorý rozumie golfu, kontroluje stavbu a minimalizuje náklady. Prihliada na dodržiavanie dohodnutých noriem a zlacňuje budúcu údržbu, čím sa jeho náklady niekoľkonásobne vrátia. A teraz podrobnejšie o jednotlivých fázach a spôsobe kontroly zo strany investora...

Výber golfového architekta

V súčasnosti existuje vo svete približne 500 špecialistov, ktorí sa zaoberajú architektúrou golfových ihrisk. Majú svoje profesijné asociácie na oboch stranách Atlantiku. Počas posledných 15 až 20 rokov, počas globálneho stavebného boomu golfových ihrisk vzniklo veľa firiem z bývalých či súčasných profesionálnych hráčov golfu, ako sú napríklad Jack Nicklaus, Garry Player, Nick Faldo, Colin Montgommery, Arnold Palmer, Greg Norman či Tiger Woods... majú obrovské herné skúsenosti, no i manažérske schopnosti, vďaka kto-

rým dokázali vytvoriť a skĺbiť schopné tímy odborníkov. Ich mená sú marketingovým lákadlom, prostriedkom k rýchlejšiemu predaju nehnuteľností, z predaja ktorých sa financuje výstavba ihriska. Cena za dizajn od týchto firiem sa pohybuje od 1,5 do 6 miliónov USD. Doterajším finančným rekordom (pravdepodobne dlho neprekonaným) je 25 miliónov USD pre Tiger Woods Design za projekt Al Ruwaja v Dubaji.

Na opačnej strane vzniklo mnoho ihrisk, ktoré navrhovali amatérski dizajnéri. Ich výhodou sú nízke poplatky, problémom nedostatočne spracovaná dokumentácia, ktorá stavbu predražuje.

Medzi týmito dvoma úrovňami existujú profesionálni golfoví architekti, ktorí ponúkajú komplexné riešenia. Cena za ich prácu sa pohybuje od 200 do 700 tisíc USD. Výber vhodného architekta je vecou každého investora – keďže však architekt je prvým poradcom, doživotným partnerom, ambasádorom projektu v budúcnosti, je jeho výber pre každého investora dôležitý. Je umením správne si vybrať a nájsť kompromis medzi marketingovou hodnotou mena architekta, kvalitou projektu a cenou. Pre investora je dôležité (ktokoľvek bude architektom), aby

bol projekt finančne udržateľný a atraktívny pre hráčov.

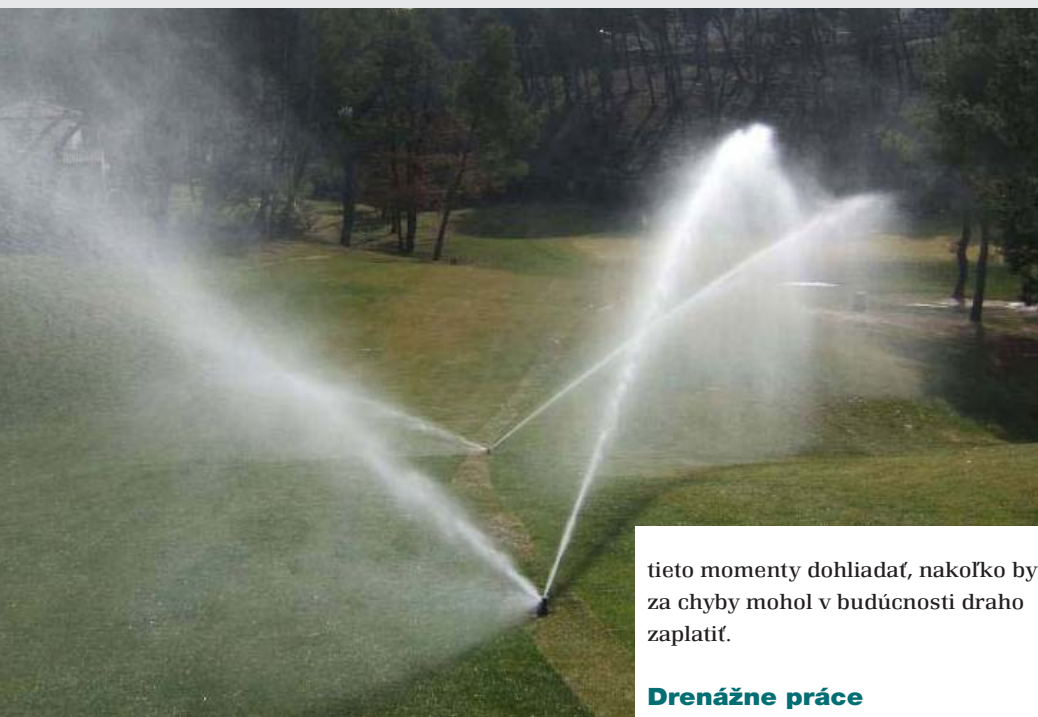
Príprava a zhromažďovanie informácií

V prvom rade je potrebné dobre sa pripraviť na stavbu – pôdne, geologické, hydrologické, meteorologické a topografické podmienky budú neustále ovplyvňovať projekt aj stavbu. Ak je možné ich kvalitne zabezpečiť ešte pred výstavbou, pomôžu optimalizovať objem zemných prác, rozsah drenáže, charakter a druh závlahy či výber vhodných trávnych odrôd a množstvo hnojív potrebných na udržanie kvalitného ihriska a tým zefektívniť investíciu.

Dizajn, projektové práce a príprava dokumentácie na tendre

Dokumentácia potrebná pre presné ocenenie stavby zahŕňa Master Plan, Cut & Fill projekt (množstvo zeminy odobratej a množstvo zeminy dopnenej na každú jamku), konštrukčné detaily jazier, mostov, bunkrov, odpalísk a jamkovísk, plán drenáží, plán výsevu, plán komunikácií, plán výsadby rastlín a iné. Mnohí architekti zabezpečujú aj projekt závlah. Inštalátori závlah potom naceňujú totožný projekt, bez ohľadu na to, akého

tieto momenty dohliadať, nakoľko by za chyby mohol v budúcnosti draho zaplatiť.

Drenážne práce

V rámci drenážnych prác je najdôležitejšie, aby sme zabezpečili rýchly odtok vody z hracích plôch pomocou správneho kalkulovania sklonov, priemeru drenážnych trubiek, vsakovacích jám a aby sme čo možno najväčšie množstvo vody zhromaždili späť do jazier a minimalizovali tak spotrebu vody na ihrisku, či zabezpečili čo najlepší režim počas dlhodobého sucha. Zamokrenosť ihriska je nočnou morou každého investora či greenkeepera. Obmedzuje hráčov a skracuje počet hracích dní, sťažuje údržbu. Pre funkčnosť ihriska je správne dimenzovanie drenáží kľúčové.

Výber dodávateľov

V zásade platí, čím je kvalitnejšia projektová príprava, tým je ľahší výber dodávateľov. Pochopiteľne, aj v golfe existujú riešenia stavby na kľúč – jeden dodávateľ postaví ihrisko komplet, alebo zastrešuje všetkých subdodávateľov. V skutočnosti, až po ukončení výberu dodávateľov má investor presnú informáciu, koľko ho stavba bude stáť.

Zemné práce (skrívka zemiň, eskavácia jazier, hrubý shaping)

Na priemernom 18 jamkovom ihrisku sa presunie približne 300 000 až 500 000 m³ zemiň. Je jasné, že správny manažment techniky vykonávajúcej zemné práce je kľúčovým pre dodržanie rozpočtu, zemné práce totiž predstavujú niekedy 35 až 40% všetkých nákladov na výstavbu. Je treba si uvedomiť, že dobrý stavitel dokáže prácu zorganizovať tak, aby sa zemina premiestňovala čo najmenej (buď tlačení buldozermi alebo nakladaním a prevozom), aby sa ílovitá pôda použila na dná jazier a kvalitná zemina do horného podlažia pred konečným výsevom, aby jazerá boli dostatočne hlboké a závlahová voda tým mala dostatočnú cirkuláciu. Investor musí na

má mimoriadne ťažkú úlohu. Musí meniť dávky hnojív, množstvo vody, korigovať použitie chemických prostriedkov. Je to doslova nočná mora. Investor musí dbať, aby štrk, piesok, koreňový mix, prídavky, boli vždy rovnaké na všetkých greenoch.

Závlaha

Závlaha musí brať do úvahy meteorologické podmienky, druh podlažia, smery a rýchlosť vetrov. Jednoducho musí zabezpečiť, aby boli rastliny schopné udržať svoj životný cyklus. Pri jej dimenzovaní musíme brať do úvahy objem vyparenej vody z ihriska za jednotku času počas najhorúcejšieho mesiaca (júl, august). Toto množstvo musíme efektívne dodať späť trávníku, pričom musíme mať zásobu/zdroj vody pre prípad dlhodobého sucha. Čerpacia stanica a hydraulické usporiadanie trubiek musí byť schopné dodať do systému také množstvo vody, aby sme ihrisko dokázali zavlažiť v noci za 7 až 8 hodín. Vždy sa odporúča montovať filtračnú jednotku, ktorá zbavuje vodu mechanických nečistôt, čím investor šetrí na nákladoch na výmenu zablokovaných postrekovačov. Priemerné 18 jamkové ihrisko spotrebuje približne 1200 až 1500 m³ vody denne (letné mesiace bez dažďa). Voda v zásobných jazerách, odkiaľ sa nasáva do systému, by mala byť aeróbna, živá, bez rias, na čo slúžia fontány a podvodné aerátory. Vzhľadom na komplikovanosť závlah (elektroinštalácia, hydraulika, kvalita vody, čerpanie, filtrácia, správne nastavenie systému) je nevyhnutné, aby si investor zvolil skúsenú firmu. Dobre nastavená závlaha nie je okamžitý stav a úplná efektívnosť závlahy sa dosahuje až po dvoch až troch sezónach a v takom prípade je pre greenkeepera najdôležitejším nástrojom na dosiahnutie požadovaných výsledkov. Jej optimalizácia je teda absolútne nevyhnutná.

Finálny shaping a príprava na výsev

Táto fáza prichádza po ukončení prác na závlahe. Rastliny (obzvlášť, ak sú plánované výsadby veľkých stromov) by sa mali vysadiť pred výsevom, alebo potom až po zapojení trávníka. Úlohou je pripraviť plochu tak, aby bola čo najjemnejšia, bez

priehlbín. Postrekovače by mali byť zarovnané s pôdou, vyrovnané. Úloha investora je pomerne jednoduchá, vizuálne skontrolovať daný stav.

Výsev a výsadba rastlín

Vysieva sa strojovo. Na problematických miestach sa môže použiť hydroosev – nanášanie zmesi semien, vody a fixujúcej látky zo zásobníka pod vysokým tlakom. Ak je potrebné skrátiť čas, môžu sa položiť trávne koberce. Investori by mali už pri začatí výstavby založiť produkciu trávnych kobercov z rovnakých zmesí, aké budú použité na ihrisku. Ušetrili by tým obrovské sumy peňazí, no predovšetkým tak môžu skorigovať situáciu tam, kde sa nedá použiť stroj (prudké sklony, okraje bunkrov, brehy ja-

zier...), eventuálne na renovačné práce (opravy drenáže, poruchy, rozširovanie závlahy).

Grow in

Je to vlastne zapestovanie vysadených plôch. Toto obdobie trvá od štyroch do ôsmich mesiacov a končí prakticky až otvorením ihriska pre verejnosť. Mladý trávník potrebuje špeciálnu starostlivosť, je „hladný“, no pritom náchylný na choroby a škodcov, pričom menej odolný na použitú chémiu. Zároveň v tomto období prebieha korekcia drenáže (vyrovnávanie drenážnych vsakovacích, prehľbovanie drenáže) či úprava závlahy. Často sa stáva, že dochádza k eróziám, nakoľko trávník ešte nie je zafixovaný. Ihrisko potrebuje v tomto období špeciálnu starost-

livosť a pre investora je to najnáročnejšie obdobie. Spravidla totiž vyčerpá takmer celý rozpočet a netrpezlivo očakáva dokonale vzhľad trávníka, ktorý si vysníval. Pre greenkeepera je to obdobie, kedy potrebuje pevné nervy a schopnosť zvládť krízové momenty. Výstavba golfových ihrísk je komplexná problematika, o ktorej sú napísané knihy a veľmi ťažko ju zhrnúť do krátkeho článku. Verím však, že uvedené informácie poslúžia tým, ktorí ich budú potrebovať. Viac informácií o výstavbe golfových ihrísk nájdete na webovej stránke www.golfonline.sk v sekcii [Golf – výstavba](#).

Norbert Zaľko

NAVRHUJEME A STAVIAME:

- Súkromné greeny
- Cvičné golfové tréningové plochy – driving range, putting a chipping greeny
- Golfové ihriská
- Futbalové ihriská
- Umelé trávne povrchy na chipping a putting greeny

Vypracovanie projektu, shaping terénu, dizajn a realizácia drenážneho a závlahového systému, vrátane čerpacej stanice, výsev, hnojenie. Materiálové zabezpečenie počas výstavby a grow in.

Dodávame vybavenie pre golfové ihriská a tréningové plochy. Zásobníky loptičiek, odpalovacie podložky, košíky a loptičky, ručné zberače loptičiek, vrták na jamky, golfové autíčka, náradie na greenkeeping.

Slovensko má za sebou historicky prvé veľké golfové podujatie. Túra Ladies European Tour zavítala v posledných májových dňoch na golfové ihrisko Gray Bear na Táľoch. Vyžadovala si organizácia turnaja tohto formátu špeciálne úpravy ihriska? Ľuboš Ďurindák, generálny riaditeľ spoločnosti Tále a.s., nám priblížil, čo všetko sa (ne) muselo upraviť či pozmeniť a ako na turnaj pripravovali samotné golfové ihrisko.

PRÍPRAVA GOLFOVÉHO IHRISKA NA TURNAJ SVETOVÉHO FORMÁTU

Museli ste meniť rýchlosť greenov? Akým spôsobom sa dá ovplyvniť?

Rýchlosť greenov závisí od mnohých faktorov, štandardne sa greeny na Táľoch kosia od 4,5 do 5 mm, v závislosti od vonkajších podmienok. Pre LET bola výška kosenia nastavená na 4,5 až 4,75 mm, pričom sa presne stanovuje na základe členitosti greenov a z toho odvedenej optimálnej rýchlosti, ktorá je u nás určená pre profi a majstrovské súťaže na 9 až 9,5 stôp. Prvoradé je dosiahnutie rovného a homogénneho povrchu jemným pieskovaním a valcovaním. V posledných týždňoch príprav na turnaj sme už len valcovali a kosili. **Prispôbovali ste výšku kosenia požiadavkám Ladies European Tour?** Ihrisko sme kosili na výšku podľa podmienok LET, navyše sme oproti štandardu vložili jeden pás medzi fairway a semirough vo výške 25 mm. **V inom rozhovore ste spomínali, že prípravy pre vás ako ihrisko začali už na jeseň minulého roku...ako? Bola technológia hnojenia a technológia**

údržby iná ako pri bežnej starostlivosti o ihrisko?

Opäť musím konštatovať, že neboli nejaké výrazné zmeny oproti našim zaužívaným postupom, snád sme len viacej posilňovali odolnosť rastlín a ich vnútrobunkovú štruktúru, a tak ich pripravovali na extrémne zaťaženie, ktoré takýto turnaj prináša.

Uskutočnili ste nejaké špeciálne do-sevy? Použili ste prípadne iné trávne zmesi ako obvykle?

V jeseni sme robili dosev štandardnými zmesami tráv, aké používame. **Museli ste špeciálne upravovať bunkre?** V bunkroch sme menili piesok, ktorý sa stal rokmi kontaminovaný zeminou a preplachovali sme drenáž, aby v prípade nepriaznivého počasia nedochádzalo k ich zatopeniu.

Potrebovali ste zvýšiť pracovnú silu? Koľko ľudí sa stará o ihrisko? Zmenil sa tento počet počas prípravy turnaja? Okrem starostlivosti o ihrisko je nutné urobiť množstvo prác v okolí ihris-

ka v príprave na takýto turnaj, a to si okrem zvýšeného úsilia vyžaduje aj zvýšený počet brigádnikov. O prípravu celého areálu sa staralo približne 30 pracovníkov.

Ktorá požiadavka zo strany LET bola Vašou najväčšou prekážkou?

Myslím si, že žiadna požiadavka nebola taká, ktorá by nebola splniteľná. Dva až tri týždne pred turnajom intenzívne pršalo, a tak sme dúfali, že počasie nespôsobí nejaké nepriaznivé škrtky do našich plánov. O to je príprava ihriska väčšou výzvou pre organizátorov, ale aj skúškou kvality ihriska.

Boli počas obdobia príprav na turnaj na ihrisku podniknuté určité obmedzenia pre golfových hráčov? Alebo sa ich prípravy nedotkli?

Snažili sme sa minimalizovať dopady turnaja na hráčov nášho klubu, ako to najviac bolo možné, ale vzhľadom na krajne nepriaznivé podmienky, ktoré prakticky pretrvávajú od začiatku roka, boli tento rok obmedzenia pre hráčov podstatne väčšie, ale myslím si, že všetko nám vynahradil obrovský zážitok z vrcholového golfu a do konca roka si ešte ihrisko všetci užijeme.

Ľuboš Ďurindák
Andrea Mikulková

OTVÁRAME NOVÝ GOLFOVÝ KLUB

Budeme otvárať nový golfový klub! Radosti aj starosti začínajú! Na čo nesmieme zabudnúť a čo treba pred otvorením zabezpečiť? Koľko času a peňazí treba na činnosť klubu? Aký výsledok dosiahneme z pohľadu zákazníka, ktorý po otvorení klubu začne jeho služby nakupovať? Ocení zákazník hodnotu našej ponuky rovnako, ako ju ocenil klub? Nenastane rozčarovanie z toho, že ponúkaná služba bude mať nižšiu hodnotu, ako za ňu klub účtuje? Sme otvorení prijať tých golfistov, pre ktorých sme stavali?

Tieto a ďalšie otázky si kladieme pred spustením bežnej prevádzky golfového klubu. Odpovede nám poskytne súbor aktivít, ktoré sú súčasťou tzv. pre opening managementu. V aktuálnom čísle vám priblížime ich prvú časť.

PRE OPENING MANAGEMENT

1. Organizačná štruktúra golfového klubu, stanovenie formy komunikácie riadiaceho pracovníka s investormi. Schválenie strategického rozpočtu na 4 roky vopred a súčasne detailného rozpočtu na daný rok.

2. Nábor nových zamestnancov, školenie, vytváranie komunikačných ciest v rámci klubu, objasnenie systému riešenia problémov a otázok, naladenie systému reportov, kontrol, porád, atď.
3. Nákup softwaru na zber, úscho-

vu a vyhodnocovanie dát z činnosti klubu.

4. Stanovenie pravidiel a noriem pre greenkeeping, teda pre údržbu hracích a dekoratívnych plôch.

5. Stanovenie pravidiel pre prácu golfovej akadémie a golfovej recepcie.

6. Príprava marketingového a komunikačného plánu.

7. Vytvorenie základných dokumentov pre zákazníka - cenník, balíky členstva, pravidiel a normy golfového

tak, aby sme mohli pripraviť trávnik k spokojnosti hráčov, nestratili príjmy z plánovaných turnajov, nemíňať z rozpočtu viac, ako je nutné, lebo pred nami je ešte dlhý kus sezóny. Naladiť tento živý orchester, reagujúc na vrtochy matky prírody, je mnohokrát stresujúce. Je ideálne, ak výzvam čelíte so skúsenými profesionálmi. Nie je čas robiť chyby, alebo „pustiť výrobnú linku dvakrát a urobiť druhý prototyp...“, nie je čas chybné zamiešať chemický preparát,

povedajúce náplne zamestnancom. Kľúčovými oddeleniami sú golfová akadémia, golfová recepcia, greenkeeping. Ostatné oddelenia zabezpečujú podporu, zlepšujú marketing a vytvárajú synergický efekt. Ide o oddelenia ako reštaurácia, marketing, predaj a práca s členmi, personálne oddelenie, ochranka, údržba, fitness, spa - ich počet a veľkosť je limitovaný rozpočtom a stratégiou projektu. Bez organizačnej štruktúry nemôžeme hľadať zamestnancov, pretože nie sme schopní zdefinovať náplň práce, zodpovednosť, právomoc, výplatu, odmeny.

Komunikácia vedenia klubu s investormi

Investori musia chápať, že zodpovedný manažment musí mať prehľad o úkonoch a príkazoch daných na nižšie riadiace stupne. Nemôže prichádzať k tomu, že investori zadávajú úlohy, obchádzajúc svoj prvý kontakt. Čo nastáva? Vedenie klubu o zadanej úlohe nevie, nemôže ju skontrolovať. Investor by sa nemal zaoberať operatívnym riadením. Zamestnanec nekontrolovaný, s nejasným chápaním, sa vyberá pri plnení úlohy nesprávnym smerom, eventuálne sa zastaví pri plnení úlohy. Výsledok? Zbytočne zadaná úloha a zbytočne použitá pracovná sila.

Schválenie strategického rozpočtu na štyri roky vopred a súčasne detailného rozpočtu na daný rok

Štvorročný rozpočet hovorí o strategických nákladoch a príjmoch. Nie je detailný. Hovorí, ako sa ročne zvyšujú príjmy z členského green fee, príjmy od začínajúcich golfistov, príjmy zo servisných služieb predávaných klubom. V nákladovej časti sú predovšetkým jasné investičné náklady, ktorými chce klub rozširovať zázemie či ponuku služieb. Taktiež náklady, ktoré zodpovedajú rastu pracovnej základne, náklady spojené so závažnými zásahmi na golfovom ihrisku (prestavba, renovácia). Pomocou základných línií plánuje generálny riaditeľ pred otvorením klubu rozpočet detailný. Je to limit pre generálneho riaditeľa a vedenie klubu, v rámci akých finančných možností daného roku sa naplánova-

né ciele musia dosiahnuť a dáva mu to jasne priestor na kombinácie riadiacich nástrojov, pomocou ktorých cieľ dosiahne. Každý riadiaci pracovník má svoje metódy (kombinácie nástrojov) a investor musí dôverovať a delegovať na neho právomoc, aby mohol pružným a systematickým riadením pracovať v zdravom ovzduší. Jeho zodpovednosť za rozhodnutia je definovaná výsledkami, ktoré musí dosiahnuť. Investori majú na stretnutiach s ním kontrolovať plnenie rozpočtu, preverovať dosahovanie výsledkov a rozhodovať o nových projektoch či zmenách. Detailný rozpočet pozostáva z čiastkových rozpočtov pre každé od-

delenie a je naplánovaný tak, aby zodpovední pracovníci jednotlivých oddelení neboli nútení každý výdaj konzultovať denne s nadriadeným. Práca sa tak stáva organizovanejšou a flexibilnejšou. Predchádza sa tak nedorozumeniam (ja som to chápал tak, že... ja som si myslel..., mne bolo povedané...). Zodpovedný pracovník sa tak stáva „hospodárom“ na svojej časti. Zdefinovaná organizačná štruktúra a rozpočet by mali byť schválené nie neskôr ako šesť až sedem mesiacov pred otvorením klubu. Samozrejme, že všetko, čo má viac času na prípravu, sa vie pripraviť kvalitnejšie a s menším počtom chýb.

Nábor nových zamestnancov, školenia, vytváranie komunikačných ciest v rámci klubu

Ale i objasnenie systému riešenia problémov a otázok, naladenie systému reportov, kontrol, porád sú pravdepodobne najdôležitejšou časťou práce pred otvorením klubu. Od jej kvality závisí aj kvalita samotného výkonu a výsledku. Ak máme organizačnú štruktúru a finančný rozpočet pre každé z oddelení, úlohou personálneho oddelenia (vlastná, či externá organizácia) je vytvoriť pre všetky pracovné miesta popis práce. Dôležité je pre ľudí pripraviť informáciu o motivačných programoch. Do nich spadá zoznam školení, opis možností kariérneho a finančného rastu. Bez nich nezačínajte nábor ľudí! Ak nevíete, čo bude pracovnou úlohou zamestnanca, jeho zodpovednosť a právomoci, bude vecou náhody nájsť správnych zamestnancov. Nezabudnite, že golf je v našich podmienkach sezónny. Nábor ľudí by nemal byť tesne pred otvorením či počas sezóny. Určite to bude aj drahšie. Ak sa do takej situácie dostanete, skúste vtedy hľadať tam, kde sezóna nedáva možnosť pýtať si vysoký plat a máte možnosť výberu spomedzi kvalitnej pracovnej sily. Napríklad v Austrálii, ktorá má opačnú sezónu ako naša krajina.

Ako postupovať s časovaním úloh? Personálne oddelenie musí viesť presný termín otvorenia klubu. Napríklad 1.4.2011. Musí viesť, koľko času treba, aby vybraných ľudí zaškolili ich vedúci, aby bol čas ušití na nich uniformu, aby sa oboznámili z organizačnou štruktúrou, aby sme mali čas na doladenie pracovných kontraktov. Mój odhad podľa mojich skúseností je jeden mesiac. Sme akoby na začiatku marca. Aby sme k tomu mohli pristúpiť, treba zo získaných životopisov urobiť užší výber, mať osobné pohovory, urobiť finálny výber. Podľa mojich skúseností je to približne jeden mesiac (nie každý môže ihneď, hľadá sa aj pracovná sila zo zahraničia, čo vplyva na rýchlosť). Vraciame sa teda na začiatok februára. Treba získať životopisy na základe rozmiestnenia informácie, že hľadáme ľudí na dané pozície, kde bude tiež informácia, čo je nutné poslať spolu so životopisom.

klubu, kalendár turnajov, informácie na web stránke, podmienky získania zelenej karty, vzorový formulár turnajovej propozície, atď.

Princíp riadenia a prioritizácia golfového klubu

Spomínam si na rozhovor s mojím hlavným greenkeeperom Steven Jonesom, kedy sme sa zamýšľali nad špecifickosťou práce na golfových ihriskách. Povedal vtedy veľmi peknú myšlienku, ktorú som si osvojila a rada si na ňu spomínam, keď sa dostanem do „úzkych“. „Riadenie a práca na golfovom ihrisku je ako riadiť dva živé organizmy súčasne. Jeden sú ľudia, ktorých treba usmerňovať, školiť a motivovať, aby klub mohol rásť a nájsť svoje miesto na trhu. Ľudia majú svoje silné a slabé dni, prichádzajú a odchádzajú. Klub bude tak silný, ako silný je najslabší človek v tíme. Okrem toho činnosť klubu závisí od matky prírody, ktorú nemôžeme riadiť vôbec. Ostáva nám iba snaha pripraviť sa na prírodu

po aplikácii ktorého môžete zo dňa na deň stratiť trávnik. Pri zvládnutí vyššie uvedených základných bodov môže klub začať svoju činnosť tak, aby sa plne sústredil na zákazníka a vedel každú jednotku nákladov premeniť na príjem. V sezóne, kedy musí byť našou prioritou zákazník, je najdôležitejšie udržať štandard servisu a služieb. Protichodné rozhodnutia, nesprávne priority, demotivácia zamestnancov, neefektívne čerpanie zdrojov z rozpočtu bývajú následkom podcenenia siedmich krokov, opísaných vyššie. Zákazník vníma nepresvedčivú a neorganizovanú situáciu ako nejasnú a neprehľadnú. Stráca presvedčenie, že chce produkty kúpiť a začína sa nedôvera v stabilitu takéhoto golfového klubu.

Organizačná štruktúra golfového klubu

Ako prvé je potrebné vytvoriť oddelenia, ktoré budú v klube zastřešovať servis pre zákazníka a stanoviť zod-

Je tiež potrebné poskytnúť informáciu, do akého termínu prebieha zber životopisov a kedy dostanú záujemcovia vyrozumienie. Tento proces trvá dva mesiace, a tak sa dostávame na obdobie sviatkov v decembri, zo začiatku februára sa dostávame na polovicu novembra, kedy najneskôr musíme začať s hľadaním ľudí na dané pozície. Inak povedané, v polovici novembra musí byť hotová a schválená organizačná štruktúra, rozpočet, popisy prác na pracovné pozície.

Nákup softwaru na zber, úschovu a vyhodnocovanie dát, ktoré sa zberajú v procese činnosti klubu

V procese riadenia a výkonu činností do klubu vtekajú a naopak z klubu vytekajú najrôznejšie dáta a informácie. Chceme z prichádzajúcich golfistov, hostí a členov formovať svoju databázu. Hneď na začiatku treba definovať statusy kontaktov, ktoré sa budú do databázy dostávať, aby sme mohli realizovať cielenejšiu komunikáciu (status člen, hosť, partner klubu, priority pass vlastník). Musíme pripraviť software na všetky operácie potrebné s rezervovaním tee time, golfových autíčok, caddy, vozíčkov, bagov, lekcii golfu. Software by už mal automaticky dávať možnosť registrovať online tee time, hodiny s trénerom aj cez internet. Dôvod je nasledovný.

Situácia 1. Sedí spolu Ivana a Iveta na večeri v reštaurácii. Rozhodli sa ísť zajtra hrať. Na recepcii už nikto nie je. Napoja svoje mobilné telefóny na internet a cez rezervácie tee time zistia voľný vyhovujúci hrací čas. Zároveň potvrdením rezervácie cez online booking vedia, že klub sa o tom dozvie, a teda nenastane situácia, ktorá by ich zaskočila. Výsledok? Idú domov s presným plánom na zajtra a vedia, že budú hrať.

Situácia 2. Ivana a Iveta sedia v reštaurácii. Rozhodli sa, že zajtra pôjdu hrať. Recepcia je zavretá, takže ne-

vedia presný čas. Na druhý deň ráno Ivana volá na recepciu a zisťuje voľný čas. Volá Ivete. Tá v danom čase nemôže. Navrhne iný čas. Ivana volá recepciu a zisťuje náhradný tee time. Volá Ivete a potvrdzuje finálny tee time. Výsledok? Po zdĺhavom procese sa dozvedajú čas a rýchlo prispôbujú program dňa tomu, že idú hrať. Rozdiel pri obsluhovaní zákazníka? Ihrisko s online bookingom je pružnejšie, oslovuje širší trh golfistov a predáva aj bez prítomnosti personálu. Nestrácame tých, ktorým sa nechce čakať do zajtra. Systém na prácu rezervácii musí byť ľahký a dávať možnosť rezervácie tak, aby nevznikli situácie, kedy predáme dvakrát jeden tee time (hlavne na ihriskách, kde sa 18 jamiek kombinuje z dvoch rôznych deviatok, kde je viac ako 18 jamiek). Rovnako musí mať systém napojenie na predaj cez pokladňu alebo terminál z rezervačného systému, aby nebolo nutné dáta zadávať dvakrát. Dvojitá práca znamená viac mzdových nákladov a vyššie riziko z toho, že treba viac personálu. Musíme mať funkčný systém na rozosielanie newsletterov, aby sme mohli informovať a komunikovať so svetom mimo klubu. Systém nám musí byť schopný povedať, na koľko percent využívame kapacitu golfových ihrísk, golfovej akadémie. Táto štatistika nám dáva potrebnú informáciu na riadenie a na to, aby sme robili správne rozhodnutia. Ak napríklad zistíme, že využívame kapacitu ihriska na 80% a ostatných 20% bolo nevyužitých kvôli počasiu, vidíme, že tlačíť na zvýšenie príjmov

z predaja tee time nie je možné. Systém preto musí byť schopný presne definovať štruktúru príjmov z tee time, teda koľko hrali členovia a koľko hostia. Ak vidíme, že ihrisko plne vyťažujú členovia a my potrebujeme zvýšiť príjmy na pokrytie nákladov, musíme robiť rozhodnutia vedúce buď k zvýšeniu ročného členského alebo k upusteniu služieb pre členov. Taktiež môžeme urobiť rozhodnutie vedúce k tomu, že pre hostí zvýšime poplatky za hru, čo je možné, ak máme voľnú kapacitu. Príkladov na nutné štatistiky je veľmi veľa a bez nich ihrisko nevie, ako svoj potenciál využívať, nevie, či ho využíva ten zákazník, pre ktorého bolo určené, nevie, či ponúkané služby sú naozaj efektívne využívané.

Ak chceme na tento software školiť zamestnancov pred sezónou, musí byť naladený a pripravený najneskôr dva mesiace do otvorenia klubu.

Kupujte software, ktorý je rozšírený, na ktorý je možný prepojiť iné aplikácie. Príklad? Existuje firma, ktorá sa zaoberá online registráciou celosvetovo. Spája destinácie. Ak máte software, s ktorým má ona prepracované prepojenie, dostávate sa cez prepojenie na väčší trh. Zo začiatku sa vrátia vyššie náklady na software v nulových nákladoch pri prepájaní na nový trh, získaní nového zákazníka.

Toto bola len prvá časť aktivít nevyhnutných pre to, aby sme zvládli otvorenie nového golfového klubu. Nabudúce si povieme o tých ďalších.

Martina Zaťková

8 NETRADIČNÝCH OTÁZOK PRE MARTINU ZAŤKOVÚ

Ktorá je najlepšia rada, ktorú ste v živote dostali?

Ráno je múdrejšie večera. Na nijaký problém nepozerať a neriešiť ho za horúca.

Na čo nadaná by ste chceli byť? Spev.

Ak by ste mali byť hudobný nástroj, aký a prečo?

Husle. Pocit z hudby, ktorú pri nich počujem ma dobíja energiou.

Oblúbená pesnička?

Nemám jednu. Mám niekoľkých spevákov či skupiny. Celine Dion, U2, Vysockyj, Peha, No Name, Eros Ramazzotti, Elán, Olympic...Každá z nich má piesne, ktoré sa mi vybavujú pri konkrétnej situácii a vytvárajú asociáciu.

Čo by ste urobili, keby ste vyhrali v lotérii?
Postavila by som ihrisko - 9 jamiek,

kde by boli školenia greenkeeperov, aby sa trénovali prakticky na práci a kde by tiež bola možnosť školiť budúci manažment pre golfové kluby. Taktiež by tam boli všetky dostupné možnosti pre deti, ktoré chcú reálne trénovať, aby mali možnosť golf vyskúšať.

Čo Vás v živote dokáže nahnevať?

Keď ma človek oklame a mení dohody bez toho, aby ma na ne upozornil.

Aká bola najťažšia otázka, ktorú ste dostali v súvislosti s Vašou prácou?

Otázka, na ktorú som nevedela odpovedať a donútila ma učiť sa novému. Nebola jedna, ale viac.

Aký je Váš najkrajší golfový zážitok?

Hra golfu s mojim manželom a deťmi na golfovom ihrisku.

GOLF ● GROUNDS ● GARDEN

... ponúka komplexný sortiment kosačiek pre golfové a futbalové ihriská

Firma 3G MACHINERY s.r.o. - výhradný distribútor japonských kosačiek značky BARONESS pre Slovenskú a Českú republiku.

- vretenové fervejové kosačky
- rotačné raťové kosačky
- grínové kosačky (jednovretenové, trojvretenové)

Firma ponúka nielen nové stroje renomovaných značiek, ale je dodávateľom aj SECOND-HAND strojov.

3G MACHINERY s.r.o., Bratislavská cesta 45, Trnava 917 01, tel.: +421 33 2933061, +421 33 2933062, www.3gmachinery.eu

UMELÁ BUDÚCNOSŤ GOLFU

Bude výsledkom pokroku v technológii umelých trávnikov v kombinácii s rastúcimi nákladmi na údržbu trávniku to, že sa golf bude v budúcnosti hrať na umelých povrchoch? Adam Lawrence prináša svoj pohľad.

Je faktom, že golf je pod ekonomickým tlakom na väčšine zo svojich dôležitých trhov. Developeri, špecialisti a architekti tak neustále hľadajú spôsoby, ako zlepšiť finančné vyhliadky golfových ihrísk. Akékoľvek inovácie, ktoré by mohli mať za následok zníženie nákladov na údržbu (a zároveň, samozrejme, zachovanie vysokej kvality hracích podmienok), alebo možnosť hrať viac flajtov na tom istom ihrisku, by mali byť brané do úvahy. Jeden nápad, ktorým by sa dali prekročiť všeobecne uznávané hranice, je použitie syntetického trávniku namiesto „skutočnej“ trávy. Už teraz vieme povedať, že veľa cvičných zariadení bolo vybudovaných so syntetickým povrchom, platí to hlavne pre odpaliská na golfových ihriskách. Ma-

ty (odpalovacie podložky), ako sa im hovorí, sa zvykli používať ako zimné tees po celé desaťročia vo Veľkej Británii, ale i na iných miestach, no dnes sú k dispozícii syntetické trávniky inej, lepšej kvality, ako pred desiatimi alebo dvadsiatimi rokmi. Aj tréningové putting greeny sú v súčasnosti už bežne budované bez prírodnej trávy, majú preto čoskoro nasledovať na veľkých golfových ihriskách aj umelé resp. syntetické greeny? Takýto návrh môže znieť bizarne. Ale je potrebné zvážiť alternatívy. Lokality, v ktorých obľúbenosť golfu narastá a ktoré sú zamerané najmä na dovolenkových golfistov, sú všeobecne horúce a suché. Dobré počasie je pre golfových hráčov, ktorí golf spájajú s turizmom, podmienkou. Horúce počasie

a sucho predsa len nie sú ideálnymi podmienkami pre pestovanie trávnikov. Jednou z najväčších prekážok expanzie golfu v mnohých častiach sveta je nedostupnosť vody pre zavlažovanie. Trávnikové spoločnosti investujú veľké sumy peňazí do výskumu a šľachtenia nových trávnych druhov, ktoré dokážu odolávať teplu, suchu a znášajú zavlažovanie vodou horšej kvality. Nebolo by jednoduchšie dostať sa k jadru veci a hrať na umelom povrchu, ktorý by mal také isté vlastnosti ako prírodná tráva? Britský architekt Steve Marnoch práve toto už z časti urobil. V Kikuoka golf klube v Luxemburgu Marnoch postavil šesťjamkové krátke ihrisko, kde použil umelý trávnik na odpaliskách a greenoch. Hovorí však, že umelý trávnik nie je všeliek. „Mali sme požiadavky na golfové ihriská, kde by sa použil umelý trávnik na všetkých trávnikoch, najmä z oblasti, kde nemali žiadnu vodu,“ hovorí. „Je možné, že takéto ihrisko by mohlo byť postavené. Budovať ho týmto spôsobom je však veľmi nákladné a ľu-

dia, ktorí si myslia, že umelý trávnik nemá veľké nároky na údržbu, sa mýlia. Myslím si, že ak to urobíte dobre, so zachovaním určitých prírodných črt, mohlo by to fungovať. Ale len za správnych podmienok.“ Tony Hynes, dodávateľ syntetických golfových greenov zo spoločnosti Tour Greens Europe, potvrdzuje Marnochov názor. „Syntetické golfové trávniky nikdy nenahradia prírodné golfové ihriská,“ hovorí. „Ale pre výkonné ihriská, spojené s hotelmi, v horúcich oblastiach, kde je voda vzácna, má syntetický trávnik zmysel. Práve naceňujem golfové ihris-

golfového ihriska. Veľkým problémom sú náklady. „Niet pochýb, že vybudovanie umelého greenu je finančne veľmi náročné,“ hovorí Steve Marnoch. „Plochy musíte šejpovať ako zvyčajne, musíte zaplatiť za pieskový koberec, rovnako ako syntetický a ešte budete potrebovať ďalšiu údržbu. Niektoré takéto trávniky sú v poriadku, niektoré nie sú až tak dobré. Závisí to od ich inštalácie. Môžete mať primeranú travu na dobrom základe, na ktorej sa bude hrať veľmi dobre, ale i najlepšie trávy na zle nainštalovanom podklade nebudú pre samotnú hru vyhovujúce. Synte-

väčšiu hodnotu. Znie to nudne, ale je to viac použiteľné.“ Hynes dodáva, že typická cena za green s umelým trávnikom v tomto regióne je 200 € za štvorcový meter. „Doma na záhrade mám green s rozlohou 930 metrov štvorcových,“ hovorí. „Ak postavíte takýchto green, bude vás stáť približne 190 000 €“ Pri typickej USGA špecifikácii stojí jeden green 40 000 amerických dolárov. Takže je ľahké si dať veci do súvislostí. Akú úlohu hrá teda syntetika v budúcnosti golfu? Paul Huxley z Huxley Golf, britský dodávateľ syntetických

ko vo Francúzsku – idea je, aby na fairways bola prírodná tráva až po greeny, ktoré budú syntetické. Dizajn požaduje pomerne malé greenové komplexy s priemernou rozlohou 350 – 400 m² vrátane syntetických bunkrov a plôch na chipping. Všetky budú mať par tri, okrem jednej kratšej par štvorky. Tiež ma oslovil Olazabal Design s dvoma projektmi. Majú klienta, ktorý chce vybudovať golfové ihrisko v oblasti s horúcim podnebím, kde nie je k dispozícii žiadna voda.“ Hynes hovorí, že náklady na umelý trávnik budú diktovať dizajn takéhoto ihriska. „Bolo by potrebné, aby sa podobalo púšti. Samozrejme s veľkými piesčitými oblasťami,“ hovorí. „Stále však budete mať rovnaké problémy s určitými plochami s vysokou prevádzkou, ktoré máte na každom golfovom ihrisku. Každé malé údolie na okraji greenu je potenciálnou problémovou oblasťou. Myslím, že na pätnástej jamke v Portmarnock skončí asi 70 percent loptičiek v malom údolí vedľa greenu. Existuje veľa problémov s údržbou takejto oblasti

tické trávniky môžete veľmi dobre tvarovať, vytvárať obrysy plôch. Robili sme to v Luxemburgu. Problémom pri tvarovaní syntetických greenov je rýchlosť – je pre ne veľmi jednoduché, aby boli ako „sklo“, hladké a rýchle, čo nie je príliš dobré pre puttovanie. Ak ich chcete spomaliť, pridajte piesok. Čím viac piesku, tým pomalší je povrch. Piesok sa ale po čase zašpiní, takže je treba ho nahradiť novým, čím sa samozrejme náklady zvyšujú.“ „Väčšina ľudí si kupuje svoje trávniky stále od rovnakých výrobcov,“ hovorí Tony Hynes. „V podstate existujú len dva druhy – nylonové, ktoré sú ideálne pre puttovanie a pieskom vyplnené polypropylénové greeny. Na nich môže byť problémom rýchlosť, ktorú ťažko znížite.“ Rovnako ako Marnoch, aj Hynes tvrdí, že vysoká rýchlosť, ktorá je pre syntetické greeny typická, môže byť zmiernená tvarovaním povrchov. „Keď tvarujete golfové ihrisko a jeho okolie, musíte myslieť otvorene,“ hovorí. „Čím jednoduchší bude dizajn ihriska, tým bude mať

golfových povrchov, hovorí, že odpoveď spočíva v kvalite a konzistencii. „Ide o garantovaný ročný výkon,“ hovorí. „Najlepší golfovi profesionáli dávajú prednosť syntetickej trávne pred prírodnou, pretože tak dostanú konzistentný vysoký výkon v priebehu celého roka, ktorý im prírodné povrchy dať nemohli. Veľké množstvo špičkových golfových ihrísk má popri prírodných povrchoch tiež syntetické, pretože chcú poskytovať najlepšie povrchy po celý rok.“ Huxley hovorí všeobecne o tréningových plochách, o putting greenoch, driving range a plochách na tréning krátkej hry. Uznal, že v minulosti bolo značné množstvo predsudkov práve proti použitiu syntetických povrchov na takýchto plochách. „Keď sme pred desiatimi rokmi začínali s týmto biznisom, existovala obrovská zaujatosť proti syntetickým povrchoch,“ hovorí. „Aby som bol úprimný: materiál, ktorý bol vtedy pokladaný, nebol dosť dobrý. Teraz, keď nejde o tento prípad, sa viacej ľudí a golfových klubov rozhodne ísť cestou umelých

povrchov. K dnešnému dňu však len veľmi málo, ak vôbec nejakí golfisti architekti prišli k rovnakému záveru. Ale záujem tu predsa je. Boli sme už požiadaní architektmi o umelý trávnik, ale všeobecne sa ich klienti rozhodli pre použitie prírodnej trávy na cvičných plochách. Ak sa architekti a majitelia dozvedia o tom, že je aj umelý trávnik dobrý a dobre sa na ňom hrá, prídu si pozrieť jeho výhody. A tak budeme mať prácu.“

A toto sa stále deje, čo potvrdzuje aj okruh zákazníkov, ktorí používajú výrobky spoločnosti dodávajúcich umelý trávnik. Anglická spoločnosť European Golf, ktorá sa stala oficiálnym dodávateľom syntetických povrchov pre PGA európske túry, má dlhý zoznam zákazníkov, vrátane profesionálov ako Lee Westwood, Nick Dougherty a Darren Clarke, rovnako aj top trénerov. Americká spoločnosť Southwest Greens, ktorá na európsky trh expandovala pred niekoľkými rokmi, má uzavreté partnerstvo s Niklaus Design. Záujem tu je.

Paul Huxley hovorí, že problém dôveryhodnosti je najlepšie riešiť tak, že

ukážete rad príkladov, ktoré už boli úspešne realizované. „Ako si zabezpečiť dôveru? Dôkazmi,“ hovorí. „Uskutočnili sme pomerne veľa zákaziek na miestach, ako je Celtic Manor a St Andrews a keď tieto ukážete potenciálnemu klientovi, je ľahké vytvoriť si dôveru. Nie je žiadny rozdiel, či niekto uvažuje o vybudovaní veľkej cvičnej oblasti alebo odpaliska a greenov na golfom ihrisku. Mali by sa stretnúť s renomovanými dodávateľmi a hovoriť s ľuďmi, ktorí im poskytnú pravdivé informácie. Zákazníci musia mať istotu v tom, ako sa výrobok bude správať v nasledujúcich rokoch. Mali by sa pýtať, ako sa na umelom trávniku hrá, ako sa udržiava. Podľa mňa by si ako prvé mali vybrať spoločnosť, potom produkt.“

Dodáva, že kvalitná inštalácia je v tomto biznise rozhodujúca. „Niekedy nás potenciálni zákazníci požiadajú o zaslanie vzoriek, nerobíme to však radi,“ hovorí. „Prirovnám to k pečeniu torty - nemôžete ju posúdiť len podľa pohľadu na balenie múky či orechov.“

Fanúšikovia tradičného trávnikára môžu byť pokojní, syntetika pravde-

podobne nie je budúcnosťou golfu v podmienkach horúceho podnebia, najmä nie v blízkej budúcnosti. Je zrejmé, že vyžitie umelých trávnikov v golfom priemysle pomerne dramaticky porastie. Vzhľadom na čoraz väčšiu rozlohu a komplexnosť zariadení a tiež rastúci dopyt po „realisticky vyzerajúcom“ tréningovom prostredí, koľko ihrísk zvládne požiadavky na udržiavanie trávnikov v dobrom stave? „Objaví sa veľa golfových projektov, kde bez použitia syntetických trávnikov budú náklady na údržbu neudržateľné,“ hovorí Paul Huxley. Steve Marnoch súhlasí: „Myslím, že syntetické trávniky ešte zohrajú veľkú úlohu. Dokážu golf viac sprístupniť, najmä v mestách. A je to dobrý produkt. Myslím, že je tu dobrá možnosť pre použitie oboch typov tráv, prírodnej aj syntetickej zároveň v rámci jedného golfového projektu a k tomu by som sa aj v budúcnosti prikláňal.“

GOLF COURSE
ARCHITECTURE

www.golfcoursearchitecture.net

AKO NA ČIERNU VRSTVU

Čierna vrstva je často sa opakujúcim problémom športových i okrasných trávnikov. Zvykne sa vytvárať najmä vo vrchných desiatich centimetroch pôdy.

Mark Hunt, technický riaditeľ spoločnosti Headland Amenities (výrobca chemických prípravkov a pomocných látok pre starostlivosť o trávniky), sa často stretáva s otázkami ohľadne čiernej vrstvy, ktorá je negatívnym faktorom vplyvujúcim na kvalitu a zdravie trávnikára. Ľudia sa ho zvyknú pýtať, ako sa dá tento problém minimalizovať. Mark hovorí, že najmä silné dažde a pôdy bohaté na organické látky môžu podporovať vznik čiernej vrstvy, jej stav však môže byť pod kontrolou. Primárne je čierna vrstva spôsobená nedostatkom kyslíka, ktorý je zapríčinený nedostatočným pohybom vody v pôde a prítomnosťou anorganického železa a baktérií redukujúcich síru.

Prvý náznak, že sa čierna vrstva začína rozvíjať, je zápach po skazených vajkách, ktorý spôsobujú sulfidy prítomné v pôde. Názov čierna vrstva bol odvodený z charakteristickej vrstvy, ktorá sa pri tomto probléme vytvára vo vrchných desiatich centimetroch pôdneho profilu.

Čierna vrstva sa v pôde prejavuje ako čierne, prehnilo zápachajúce koreňové oblasti, ktoré môžu byť malé alebo veľké, hlboké alebo plytké. Je hlavne ložiskom sulfidu železnateho, ktorý vzniká po reakcii rozkladajúceho sa sírovodíka (plyn, ktorý dáva pôde typický zápach) so železom prítomným v pôde. Zatiaľ čo železo je prítomné takmer v každej pôde, sírovodík sa nachádza iba v pôdach s prítomnosťou

síru redukujúcich baktérií. Sírovodík sa hromadí v dôsledku anaeróbného dýchania baktérií redukujúcich síru. Prítomnosť týchto heterotrofných gram-negatívnych baktérií je spôsobená vážnym stavom pôdy po dlhších anaeróbných pôdnych podmienkach. Síru redukujúce baktérie metabolizujú organickú hmotu v pôde a vo svojom dýchanom procese namiesto kyslíka využívajú síran alebo elementárnu síru, čím produkujú plyný sírovodík. Najdôležitejšie však je, že dokážu žiť v anaeróbných podmienkach (nedostatok kyslíka) a s nadbytkom síry, pričom potrebujú i dostatok organickej hmoty a prítomnosť vody v pôde. Chemická reakcia sírovodíka a železa vedie k vzniku čiernej zrazeniny, ktorý sa často spája s organickou hmotou a jemnými pórmami v pôdnom systéme. Sírovodík je pre trávy toxický a často bráni vytvoreniu dobrého koreňového systému, podporuje zvyšovanie stresových podmienok, nakoľko sú korene sústredené len v blízkosti povrchu pôdy.

V boji proti čiernej vrstve dokáže pomôcť dobré prevzdušnenie a drenáž, ale existuje ešte jeden alebo dva ďalšie procesy, ktoré môžu prispieť k náprave tohto problému, ak sa použijú vo vzájomnej kombinácii. Sírne baktérie potrebujú síru a sulfáty tak, ako ľudia kyslík. Minimalizácia síry v hnojivách môže napomôcť k zmierneniu problému čiernej vrstvy. Vysoká hladina síry sa tiež

Greenkeeperi golfových ihrísk majú mnoho úloh, ktoré musia splniť a mnoho prekážok, ktoré musia zdolávať, aby zabezpečili perfektné zdravé trávnikové plochy pre hráčov golfu. Jednou z ťažších prekážok je čierna vrstva. Identifikácia i prevencia tohto problému má značný význam.

vyskytuje v niektorých produktoch, ktoré obsahujú síran amónny, síran draselný, síran železnatý a ďalšie. Pre zníženie obsahu čistej síry v pôde je potrebné uprednostniť použitie hnojív s nízkym obsahom síry. Výskumy tiež dokázali, že síra je veľmi mobilná v koreňovej oblasti pôd so zvýšeným obsahom piesku, z čoho vyplýva, že ak sú vstupy síry do pôdy hnojením minimalizované a zároveň sú pôdy cielene prevzdušňované, dochádza k zvýšeniu hladiny kyslíka v pôde, čím sa čierna vrstva eliminuje. Výskum ukázal, že hnojivá na báze dusičnanov sú tiež prospešné, pretože produkujú kyslík (žiadnu síru), čím dochádza k zvyšovaniu jeho hladiny v koreňovej oblasti. Účinok je však len dočasný, nakoľko sa dusičnany z anaeróbnnej pôdy postupne strácajú procesom denitrifikácie, počas ktorej sa menia na plyný dusík. Preto táto metóda minimalizácie čiernej vrstvy vyžaduje prístup „príkrmovania“, pri ktorom sa odporúča aplikovať dusičnany v menšom množstve, ale častejšie.

pitchcare.com

www.pitchcare.com

Golf musí ukončiť používanie vody z verejných vodovodov

Podľa golfového architekta Georga Diakogeorgioua musia golfové ihriská na celom svete ukončiť svoju závislosť na vode z verejných vodovodov ako zdroji pre zavlažovanie.

Diakogeorgiou skonštatoval na Svetovom fóre golfových architektov v St. Andrews fakt, že osem percent vody, ktorou sa zavlažovali golfové ihriská v Austrálii, je vodou z verejných vodovodov. Podľa neho sa to musí čo najrýchlejšie skončiť. „Architekti golfových ihrísk potrebujú motivovať na využívanie vyčistenej odpadovej a dažďovej vody a musia navrhovať ihriská tak, aby bolo umož-

nené opätovné využitie vody v takom množstve, ako je to len možné,“ povedal. Porastie tiež význam prevádzok zabezpečujúcich odsolovanie a čistenie odpadových vôd, argumentoval, poukazujúc na čísla, ktoré naznačujú, že odsolovaním sa môže vyrábať závlahová voda v cene 46 až 107 EUR za megaliter, pričom za megaliter vody z vodovodu platia golfové ihriská v Austrálii 100 EUR.

John Neylan, generálny manažér Združenia superintendantov austrálskych golfových ihrísk dodal, že nakladanie so soľným kalom, ktorý vzniká ako vedľajší produkt pri odsolovaní, je kľúčové. „Je tu možnosť ekologickej katastrofy,“ povedal.

GOLF COURSE
ARCHITECTURE

www.golfcoursearchitecture.net

SLOVENSKÝ GREENKEEPER S ANGLICKÝMI SKÚSENOSŤAMI

Ako v iných krajinách, aj u nás majú greenkeeperi svoju organizáciu. Asociácia Greenkeeperov Slovenska síce nemá toľko členov ako napríklad v Českej republike, ale slovenskí greenkeeperi tu sú a starajú sa o slovenské golfové ihriská. V aktuálnom čísle by sme radi priblížili rozhovor s jedným z nich, s Andrejom Škripičom, ktorý pôsobil v Anglicku a podelil sa s nami o svoje názory a skúsenosti, priblížil nám nielen prácu greenkeepera u nás a v Anglicku, ale i vzťah hráč a greenkeeper.

Za tým, ako ste sa dostali ku greenkeepingu, stojí zaujímavý príbeh. Môžete nám ho priblížiť?

Hneď po skončení školy som sa vybral „na skusy“ do Veľkej Británie, kde som začal pracovať ako elektrikár. Asi po mesiaci sa ma môj domáci (zhodou okolností člen správnej rady v golfovom klube) opýtal, či by som nechcel pracovať ako greenkeeper. Povedal som si, že to na chvíľu skúsím a tak som tu.

Andrej Škripič – head greenkeeper golfového klubu Welten v Báči.

Ako dlho sa venujete tejto profesii?
Nepretržite od roku 2004, čiže šesť rokov.

Greenkeeping ako odbor nie je u nás príliš známy, kde ste získali svoje vzdelanie a akú úlohu pre Vás vzdelávanie znamená...

Počas môjho pôsobenia v Británii som absolvoval viacero školení a kurzov, ten najznámejší bude asi PA1,2&6. Čo sa týka vzdelávania, greenkeeper musí na sebe stále pracovať, pretože tak, ako sa zvyšuje úroveň hráčov, tak sa zvyšujú nároky na kvalitu hracích plôch a všeobecne na kvalitu ihriska. Pokiaľ by človek nezvyšoval svoju vzdelanosť,

nebude s týmito nárokmi schopný udržať krok.

Mohli by ste nám viac priblížiť možnosti vzdelávania greenkeeperov v Anglicku? Vedeli by ste porovnať postoj manažmentu golfového ihriska k vzdelávaniu greenkeeperov v Anglicku a u nás?

Na Slovensku systém vzdelávania greenkeeperov zatiaľ funguje len na individuálnej báze, prípadne na návštevách niekoľkých seminárov do roka. Zlepšiť túto situáciu sme si zvolili aj ako prioritu v našej novej asociácii AGS (Asociácia Greenkeeperov Slovenska), no je to cesta veľmi náročná a zdĺhavá. V Británii

však majú rokmi overený systém štúdiá od assistant greenkeeperov až po master greenkeeperov. Navyše tento systém, resp. tieto úrovne vzdelávania uznávajú všetky ihriská a na základe toho sú schopné svojich zamestnancov aj primerane ohodnotiť. Takisto si mnohí manažéri uvedomujú fakt, že čím kvalitnejší sú greenkeeperi na ihrisku, tým je aj vyššia celková kvalita hracích plôch, a to znova priláka viac hráčov, čiže sú väčšie zisky.

Pôsobili ste niekoľko rokov v Anglicku, kto bol Vaším učiteľom? Akou najcennejšou radou z oblasti greenkeepingu, ktorú ste sa od neho naučili, sa riadite?

Učiteľov som mal viacero, najviac skúseností mi však odovzdal môj head greenkeeper pán Dean Jones a vybrať jednu konkrétnu radu by bolo veľmi ťažké.

Aký je najvýraznejší rozdiel medzi greenkeepingom u nás a v Anglicku? Odlišujú sa slovenský a anglický greenkeeper?

U nás funguje greenkeeping viac na systéme Try&See, čiže mnoho skúseností či vedomostí greenkeeper získava tým, že skúša rôzne veci na svojom ihrisku. Naproti tomu v Anglicku je systém predávania informácií medzi greenkeepermi omnoho prepracovanejší, a tak sa môžu ľahšie oprieť o skúsenosti tých druhých.

Aký je najväčší rozdiel v údržbe greenov u nás a v Anglicku?

Určite je to intenzita špeciálnych operácií (aerifikácia, scarifikácia, atď.), nakoľko tam si manažéri uvedomujú nutnosť týchto zásahov do greenu. Je tam oveľa jednoduchšie presadiť tieto operácie aj počas sezóny.

Neodmysliteľnou súčasťou Vašej práce je i použitie mechanizácie. Aké je podľa Vás úroveň výbavy strojového parku na slovenských golfových ihriskách v porovnaní s tými v Anglicku?

Angličania rozhodne investujú do strojov viac. Vedia, že každý stroj má svoju životnosť a nesnažia sa ju predlžovať až do extrémov, ako je tomu niekedy u nás. Strojový park

je na anglickom ihrisku väčší, no stará sa oň menej greenkeeperov.

Na akých ihriskách ste v Anglicku pracovali? Postrehli ste nejaké rozdiely medzi anglickými hráčmi a našimi?

Pracoval som vo Flackwell Heath golf club asi tridsať minút jazdy od Londýna. Najmarkantnejší rozdiel u hráčov je v etikete a v úcte k ihrisku. Napríklad, v Anglicku sa nestáva, aby po sebe nevypichovali pitchmarky, či neopravili divoty. Samozrejme, že hráči v Anglicku, či už vďaka golfovej kultúre alebo dostatku času, trávia na ihrisku a v clubhouse mnohokrát aj celé dni. U nás je to viac uponáhľané a mnohí sa po rýchlej „devine“ ponáhľajú spať do práce.

Aká je podľa Vás úroveň golfových trávnikov u nás? Sú veľké rozdiely v porovnaní s ihriskami v Anglicku?

Na Slovensku sú ihriská relatívne novo postavené v porovnaní s tými anglickými, takže už pri výstavbe získava tráva vhodnejšie podmienky (pieskové verzum hlinené greeny) pre rast. Avšak anglická klíma je v porovnaní s tou našou predsa len pre trávu o niečo vhodnejšia. Ale keď to zhrniem, tak sú slovenské trávniky porovnateľné s tými anglickými. (Poznámka Andreja Škripiča: Ťažká otázka, každé slovenské i anglické ihrisko je veľmi individuálne a ťažko hovoriť vo všeobecnosti).

Stretli ste sa v Anglicku s umelými trávnikmi na golfových ihriskách? Majú podľa Vás na Slovensku budúcnosť?

Stretol, najmä však na dopadových plochách cvičných lúk. To je podľa mňa pre nich výborné uplatnenie. No myslím si, že na samotnom ihrisku uprednostňujú hráči živé trávniky.

Kedy ste sa stali súčasťou ihriska Welten v Báči? Čo vás na ihrisku Welten najviac prekvapilo, keď ste naň prišli prvýkrát?

Vo Weltene som nepretržite od júla 2007. Určite som bol zaskočený počtom pieskových bunkrov – 146.

Čo je pre Vás ako greenkeepera najväčšou prekážkou pri starostlivosti

Hlinené anglické greeny za dažďa v golfovom klube Flackwell Heath v Anglicku, kde Andrej pôsobil.

o 18-jamkové golfové ihrisko?

Určite je to slabá všeobecná informovanosť hráčov o greenkeepingu. Ti mnohokrát nevedia pochopiť, že všetko, čo greenkeeperi robia, je pre skvalitnenie ich ihriska.

Ako sa ihrisko zobudilo po zime? Sezóna sa začala a Vy máte v tomto období asi najviac práce...

U nás sezóna začína spomedzi slovenských ihrísk najskôr. Najviac sa „potíme“ v marci a apríli. Ide skôr o to, aby sme udržali krok s rýchlym rastom trávy a zasahovali pri tom čo najmenej do hry.

Koľko spolupracovníkov máte vo svojom time? Líši sa tento počet od pomerov v Anglicku?

Vo Weltene sa o areál stará spolu 11 greenkeeperov. Na anglické pomery by bol tento počet nadštandardný, nakoľko cena práce je tam podstatne vyššia, investujú radšej do strojov a o ihrisko sa tam stará päť až šesť greenkeeperov.

Požadovanú kvalitu greenov zabezpečuje greenkeeper údržbovými operáciami. Ktorá je podľa Vás najnáročnejšia?

Náročné sú všetky, najnáročnejšie je si ich správne naplánovať.

A naopak. Aká je Vaša obľúbená činnosť na golfovom ihrisku?

Ranné kosenie greenov ručnými kosačkami, aj keď sa k tomu nedostanem tak často, ako by som chcel.

Golfové ihrisko je významným prvkom, ktorý vplyva na prírodný charakter krajiny....akú úlohu hrá životné prostredie vo Vašej práci?

Jednou z našich priorít je minimalizovať zásahy do životného prostredia, preto obmedzujeme používanie pesticídov, umelých hnojív, či vytvárame na ihrisku biotopy, kde si postupne nachádzajú miesto rôzne živočíšne druhy.

Greenkeeperi sa určite stretávajú i s negatívnymi názormi na ich prácu. Často sú kritizovaní, že do pôdy vpúšťajú príliš veľa hnojív, chémie... Riadite sa pri použití hnojív a ich množstvách určitými zásadami?

Snažíme sa každý rok vytvoriť na mieru ušitý plán hnojenia a riadiť sa podľa neho. Pri rozhodovaní, kedy

Zdravie greenov je pre nás prvoradé, avšak hnojíme len vtedy, keď je to nutné

hnojiť, sú výbornou pomôckou rozborov pôdy. Tie sa však nanešťastie na Slovensku nerobia až tak často.

Aký máte vzťah s hráčmi? Zaujímajú sa o prácu greenkeepera? Často nemajú predstavu, koľko času a námahy sa skrýva za plochami, na ktorých hrajú...majú pochopenie pre operácie, ktoré sú nevyhnutné pre zdravý a kvalitný trávnik? Aký je vzťah greenkeepera a hráča v Anglicku? Sú tu v porovnaní so Slovenskom rozdiely?

Ľudia sú rôzni. Nájdu sa takí, ktorých to zaujíma a snažia sa pochopiť, prečo robíme operácie, ktoré robíme, ale nájdu sa aj takí, ktorí našu prácu berú len ako snaženie zneprijemniť im hru. V tomto rozdiely medzi Slovenskom a Anglickom veľmi nevidím.

Hráte golf aktívne? Ak áno, na ktorom ihrisku, či už slovenskom alebo zahraničnom s Vám hralo najlepšie?

Hráť golf, no určite nie až tak často, ako by som chcel, nakoľko počas sezóny mám práce vyše hlavy. Najlepšie sa mi hralo vo Wycombe Heights, 18 jamiek, všetky par 3, ideálne ihrisko na relax.

Je podľa Vás potrebné, aby dobrý greenkeeper golfu ako hre rozumel? Mal by ho aj zároveň hrať?

Každý greenkeeper podľa mňa musí hrať golf, v opačnom prípade len veľmi ťažko odhadne dopady jednotlivých údržbových operácií na hru. Takisto je nesmierne dôležité, aby vedel golf vnímať z pohľadu hráča.

Čo by ste poradili niekomu, kto sa pohráva s myšlienkou stať sa greenkeeperom?

Každá práca má svoje pre a proti.

Greenkeeping ponúka prácu v skvelom prostredí a možnosť profesijného rastu, no je to práca časovo extrémne náročná

Rozhodne by som poradil porozprávať sa s niekým „z branže“ a zväžiť svoje možnosti.

Má podľa Vás profesia greenkeepera na Slovensku perspektívu?

Určite, kvalitných greenkeeperov je nedostatok v celosvetovom meradle a Slovensko nie je výnimkou.

Andrej Škripič
Andrea Mikulková

8 NETRADIČNÝCH OTÁZOK PRE ANDREJA ŠKRIPIČA

Ktorá je najlepšia rada, ktorú ste v živote dostali?

Ani nie tak rada, skôr múdrosť: Expect the best prepare for the worst! Očakávaj to najlepšie, priprav sa na to najhoršie!

Na čo nadaný by ste chceli byť?

Chcel by som sa zlepšiť v korčuľovaní :)

Ak by ste mali byť hudobný nástroj, aký a prečo?

Gitara. A prečo nie?

Obľúbená pesnička?

Tých je veľa, momentálne asi Jamie T – Sticks n Stones.

Čo by ste urobili, keby ste vyhrali v lotérii?

Postavil by som si vlastné ihrisko.

Čo Vás v živote dokáže nahnevať?

Ak sa deň pred turnajom pokazia tri kosačky :).

Aká bola najťažšia otázka, ktorú ste dostali v súvislosti s Vašou prácou?

Všetky sú ťažké, ale vždy je to prečo toto, prečo hento, takže asi: Prečo?

Aký je Váš najkrajší golfový zážitok?

Dve hole-in-one za 18 jamiek, ktoré dal môj bývalý kolega vo Veľkej Británii.

Špecialisti na použité golfové autíčka ponúkajú náhradné diely a príslušenstvo

Čoraz viac golfových klubov sa snaží v poslednej dobe čo najviac ušetriť. Nie je preto prekvapením, že mnohé z nich uprednostňujú nákup použitého vybavenia pred nákupom alebo lízingom úplne nového. Na golfových ihriskách po celej Veľkej Británii jazdilo v poslednom roku veľké množstvo použitých golfových autíčok.

Paul Male, riaditeľ spoločnosti Abingdon-based Golf Buggies Limited hovorí: „V tejto neistej dobe sme zistili, že čoraz viac prevádzkovateľov golfových ihrísk si obozretne drží svoje golfové vozíky o rok alebo dva dlhšie. Koniec koncov, ak sa nad tým pozastavíte a popremýšľate, golfové vozíky s pravidelnou údržbou a servisom vydržia aspoň desať rokov. „Trend vymieňať vozíky po troch rokoch sa zdá byť klesajúci.“ Zmena taktiky zvýšila dopyt po náhradných dieloch a príslušenstve

golfových vozíkov a dala podnet na vznik nových internetových stránok špeciálne prispôbených pre tento rastúci trh. „Dali sme si záležať nielen na dizajne, ale i celej internej stránke, aby si golfové kluby mohli čo najľahšie a najrýchlejšie objednať náhradné diely pre svoje golfové autíčka,“ zdôraznil Paul. „Zvažovali sme niekoľko mien pre webovú stránku, ale zdá sa, že www.golfbuggvspares.co.uk (v preklade „náhradné diely pre golfové autíčka“) hovorí za všetko.“ Paul

Male, ktorý sa pohybuje v biznise golfových autíčok už viac ako desať rokov, stále verí, že aj pre nové automobily existuje trh. Zároveň sa domnieva, že maximálne využitie už používaných golfových autíčok je ekonomicky životaschopné, ale aj šetrné k životnému prostrediu. „Nemáme žiaden záujem súťažiť s podobnými spoločnosťami ako Club Car, EZ-GO alebo Yamaha v dodávkach pre veľkých klientov,“ hovorí Male a dodáva „je však niekoľko golfových ihrísk, ktoré sú radi, že im dodávame použité, ale čisté a zrekonštruované autíčka na prenájom. Práve v tom vidíme našu budúcnosť.“ Rastúci dopyt na autíčka upravené podľa predstáv golfového klubu sľubuje vzrušujúci a prospešný rok 2010 nielen pre Paula Malea, ale i golfové autíčka.

PPC Portman

www.portman.uk.com

MENEJ ÚSPEŠNÝ HRÁČ, ALE ÚSPEŠNÝ DIZAJNÉR

Atlungstad Golf – nórsky projekt Paula Thomasa.

V golfovom svete pôsobí mnoho úspešných a renomovaných dizajnérov golfových ihrísk. Jedným z nich je i Paul Thomas, ktorý menej vydarenú kariéru golfového hráča vymenil za úspešnejšiu kariéru golfového dizajnéra. Mali sme šancu sa s ním porozprávať.

Mohli by ste nám povedať pár slov o sebe? Už je to nejaký čas, čo pôsobíte vo svete profesionálneho golfu...

Mám 48 rokov a vyrastal som v Anglicku. Žijem so svojou rodinou v Manchestri, kde sídli aj moja spoločnosť. Po skončení strednej školy som odišiel na Texaskú univerzitu v Austine a v rokoch 1985 až 1988 som hral európske turné. Po tejto dobe som sa stal súčasťou rodinného podniku ako učeň a za krátke obdobie som prevzal vedenie spoločnosti.

Vyrastali ste v golfovej rodine. Ako dlho potom, čo ste odohrali svoje prvé

kolo, ste si uvedomili, že ste chceli hrať golf profesionálne?

Môj otec bol slávny profesionálny hráč golfu, hral na turné v päťdesiatych a šesťdesiatych rokoch dvadsiateho storočia. Svoju kariéru hráča ukončil v roku 1971, ale už pár rokov predtým založil dizajnovú spoločnosť golfových ihrísk. Celá moja rodina, priatelia i všetky rané spomienky sa týkali golfu a už v ranom veku som vedel, že by som chcel golf hrať. Až vo veku teenagera som si uvedomil, že by som sa golfu chcel venovať profesionálne.

Kedy ste sa prvýkrát začali zaujímať o projektovanie golfových ihrísk? Váš otec je tiež dizajnérom golfových ihrísk. Pochybovali ste niekedy o voľbe svojho povolania?

Myslím si, že by bolo spravodlivé povedať, že som chcel byť najprv skvelým golfistom. Moje ambície a ciele boli zamerané na hranie a kariéru profesionálneho golfového hráča. Skutočnosť, že môj otec mal spoločnosť na projektovanie golfových ihrísk bola veľmi pekná, ale v tom čase pre mňa ešte vzdialená. Túto skutočnosť som veľmi nevnímal až do okamihu, kedy sa mi v golfe začalo dariť menej, nezarábal som dosť peňazí, a tak som začal vnímať spoločnosti môjho otca s trochu väčšou vážnosťou.

Musí byť človek dobrým golfistom, aby mohol byť dobrým architektom golfových ihrísk? A čo iné je dôležité pre hráča, aby sa stal dobrým golfovým dizajnérom?

Myslím si, že je dôležité, aby mal golfový dizajnér osobný vzťah a hlboké pochopenie pre golf. Je to tradícia.

Verím, že je tiež dôležité hrať na najvyššej úrovni, a tak mať možnosť porozumieť a oceniť to, čo dobrí hráči dokážu urobiť s golfovou loptičkou. Samozrejme, hráte aj s množstvom horších hráčov, takže musíte vedieť pochopiť aj niektoré ich problémy. Napriek tomuto si však myslím, že navrhovanie golfového ihriska sa dá „naučiť“. Existuje mnoho faktov, ktoré treba vziať na vedomie ako chápanie jednotlivých prvkov krajiny, princípy inžinierstva, napríklad najmä podstatu drenáže. Profesia dizajnéra si vyžaduje tiež základné znalosti z agronómie, vedomosti o pôdnych typoch a schopnosť práce v programe CAD. Spojenie týchto znalostí a vedomostí prinesie želaný výsledok.

Priblížite nám prosím Vašu filozofiu dizajnovania. Ako by ste definovali svoj štýl?

Verím, že golfové ihrisko by malo byť pre dobrého hráča zaujímavé a atraktívne. Malo by byť výzvou, na ktorú sa golfový hráč teší. Zároveň je potrebné pochopiť problémy slabších hráčov alebo hráčov s vyšším handicapom. Ak by ste mali navrhnúť golfové ihrisko pre slabšieho hráča, myslím si, že by výsledok nebol veľmi zaujímavý. Avšak, ak musí dobrý hráč čeliť skutočnej výzve, je to dobrá vec. Podľa mňa treba loptičku zasahovať vo vzduchu a dobrý hráč by mal byť odmenený, ak to dokáže. Na greenoch sa však

hrá v podstate lopta na zemi, a tak pokiaľ je to možné, treba hru sťažiť prostredníctvom správneho dizajnu ihriska. Pre naše golfové ihriská je typický šejping bunkrov. Pridržiavam sa typických tvarov, kombinujem niekoľko hlbokých bunkrov v kombinácii s väčším množstvom plytších estetických bunkrov. Osobne dávam radšej trochu väčší priestor fairway oblastiam, pretože to bol aj môj problém, zahrať loptu rovno - dôvod, prečo som v kancelárii a nehram golf profesionálne.

Vaša spoločnosť projektovala majstrovské ihriská, rezortné, súkromné, verejné...aký je rozdiel v ich dizajnovaní?

Zásadný rozdiel je, že pri projekte ihriska určeného pre šampionát, máte k dispozícii celkovo inú plochu pozemku aj rozpočet. Tieto dva faktory znamenajú, že dĺžku ihriska, ktorá je v súčasnosti prvoradým aspektom, môžete maximálne využiť pre majstrovský turnaj. Ak máte k dispozícii dostatočný rozpočet pre takýto typ ihriska, máte viac možností skúšať, navrhovať rôzne prekážky. Rezortné ihrisko môže byť samozrejme trochu kratšie, je viac zhovievavé. Avšak, aby bolo úspešné, potrebuje mať dostatočné zisky. Bude tak dosahovať dobré výsledky a uspokojovať klientov. Súkromné ihrisko je v podstate exkluzívnym ihriskom členov klubu. Môže byť kombináciou prvých dvoch

Pohľad na ihrisko golfového klubu v ruskom Pestove, ktoré navrhovala spoločnosť Dave Thomas Limited.

typov, ale pri projektovaní tohto typu ihriska musíte tiež zohľadniť potenciálne náklady na údržbu, nakoľko práve ročné členské zabezpečí finančný úspech. Cieľom verejného ihriska je, aby si hráči mohli čo najviacej zahrať, čomu treba prispôbiť aj rozpočet ihriska a jeho charakter. Samozrejme vo všetkých týchto príkladoch sú veľmi dôležité cvičné lúky či driving range, ktoré by mali prilákať nových hráčov a zabezpečiť ich záujem o rozvoj svojho talentu.

Ktoré je Vaše obľúbené?

Nepovedal by som, že mám niektoré z týchto ihrísk obľúbené. I keď si vždy užívam, keď moje ihrisko testujú profesionálni hráči.

Čo je pre Vás najväčšou výzvou v novom projekte?

Povedal by som, že správna organizácia smerovania a usporiadania jamiek a splnenie všetkých požiadaviek klienta. Taktiež treba myslieť na bezpečnostné vzdialenosti medzi jednotlivými jamkami i na vonkajšie hranice ihriska či rezidenčné zóny. Vytváranie „cesty“ pre golfového hráča z prvého odpaliska až po poslednú jamku je príjemnou výzvou.

Čo si myslíte, čo robí ihrisko skvelým?

Skvelé golfové ihrisko je to, ktoré stojí v skúške času bez markantných zmien, rastie v tandeme s okolitou

Paul a Dave Thomas, úspešní dizajnéri golfových ihrísk.

Skvelé golfové ihrisko je to, ktoré obstojí v skúške času bez markantných zmien

krajinou a samozrejme, na ktoré sa hráči chcú vrátiť, pretože si hru na ňom užívajú. Niekedy sú golfové ihriská vsadené na osobitnom mieste či v prostredí, ktoré sú dôvodom, prečo si na ihrisko hráči prídu opäť zahrať. Samozrejme, údržba a úprava ihriska je nevyhnutná, spolu s tradíciami ihriska a skutočnosťou, aké turnaje či významné udalosti sa na ňom odohrali.

Na ktoré svoje ihrisko ste najviac hrdý?

To je ťažká otázka. Nemyslím si, že mám na ňu odpoveď. Ide o to, že máme golfové ihriská v mnohých lokalitách a ich výstavba bola uskutocnená z rôznych dôvodov. Pre nás je však dôležité, že ak robíme dobrú prácu a klient je spokojný, tak sme aj my dosiahli cieľ projektu.

Priblížte nám prosím Váš pohľad na vplyv výstavby golfových ihrísk na krajinu a životné prostredie.

Verím, že je úplne správne, keď dizajnér alebo architekt golfových ihrísk počúva a berie na vedomie rady od ekologických a environmentálnych znalcov. Vytváranie golfového ihriska je plynulým procesom a pokiaľ sme na jeho začiatku oboznáme-

ni s ekologickými záujmami danej oblasti, môžeme im ihrisko prispôbiť. V celom procese výstavby ihriska vystupujú mnohí ľudia, dizajnér golfového ihriska, profesionálna firma, ktorá ho stavia a nemenej dôležité sú ekologické predpisy či nariadenia. Niekedy majú niektorí ľudia svoju vlastnú agendu a chcú výstavbe predísť z určitých dôvodov, čo môže realizáciu projektu sťažiť. Golf však môže byť dobrou vecou nielen pre ekonomiku, ale i krajinu, životné prostredie a ekológiu. Vždy sú tu dve strany.

Vidieť na ihrisku veľa malých detí hrajúcich golf, snažiacich učiť sa a zlepšovať v hre, ktorú milujú rovnako, ako som ju miloval ako dieťa ja, je úžasný pocit

Povedzte nám o Vašich súčasných projektoch. Navrhovali ste ihriská na celom svete, ste úspešní aj v krajinách bývalého Sovietskeho zväzu – Ukrajina (Kyjev), Rusko (Moskva, Petrohrad), Bielorusko (Minsk)...

V súčasnej dobe pracujeme na prvom golfovom ihrisku v Bielorusku neďaleko mesta Minsk. Som veľmi rád, že sa môžem podieľať na tomto projekte, prvom pre krajinu. Stavíme 18 jamkové golfové ihrisko v krásnej oblasti a v jeho blízkosti sme tiež navrhli národnú akadémiu, driving range a krátke par tri ihrisko, ktoré by mali slúžiť pre rozvoj golfu v krajine. Boli tu osobitné problémy, ale sme už vo fáze výstavby, stojí to za to.

Myslím, že máte práve rozbehnutý projekt v Španielsku. Aký je najväčší rozdiel medzi prácou v krajine západnej a východnej Európy?

Áno, pracujeme práve na ihriskách v niekoľkých lokalitách Španielska, ale máme rozbehnuté taktiež projekty v Brazílii či v Škótsku. Trpezlivo čakám na náš nový projekt v Petrohrade, od Ruska sme dostali „zeleň“, čo je nesmierne potešujúce. Golf sa dokázal prispôbiť rozmanitým podnebiu a lokalitám. Problémom je na rôznych miestach zostať kľudný a pokojný a vysporiadať sa s právnymi predpismi či požiadavkami na konštrukciu ihriska. Samozrejme, prekážkou je jazyk. Ak však budete slušní a ľudia uvidia, že sa snažíte pomôcť, prekoná to všetky problémy.

Aké máte plány do budúcnosti? Je nejaká krajina, v ktorej ste ešte ne navrhovali golfové ihrisko, ale chceli by ste?

Začať každý nový golfový projekt je vzrušujúce. Byť schopný uskutočniť ho vždy v inej, novej krajine je ešte vzrušujúcejšie. Ak je krajina bezpečná, som k dispozícii. Myslím, že momentálne by som hádam odmietol Afganistan, ale kto vie, ako to bude v budúcnosti.

Určite ste hrali na mnohých ihriskách po celom svete. Ktoré je Vaše obľúbené?

Mojimi obľúbenými ihriskami sú ihriská typu links.

Golf nie je len o dobrom golfovom ihrisku či biznise, je hlavne hrou, ktorá spája priateľov

Aký je Váš najkrajší osobný zážitok spojený s golfom?

Bola to hra na ihrisku typu links na severovýchode Škótska. Nešlo o to, že to bolo skvelé ihrisko. Tento zážitok považujem za najkrajší, pretože sa spája s jedinečným časom stráveným s výnimočným priateľom, ktorý už nie je medzi nami.

Paul Thomas
Andrea Mikulková

GEO A JEJ NOVÝ PROJEKT

„To, čo dosiahlo GEO, na mňa urobilo veľký dojem. Pokiaľ môžem hovoriť za architektov, projektu budeme venovať plnú podporu. Takisto si uvedomujeme, že rozvoj golfu musí byť v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a musí rešpektovať všetky sociálne a environmentálne aspekty. Sme hrdí a radi sa aktívne zapojíme do tohto unikátneho projektu.“

The Golf Environment Organization (GEO), nezisková mimovládna organizácia, ktorá sa zameriava na zlepšovanie ekonomických, sociálnych a ekologických prínosov golfu, na nej predstavila prvý návrh zásad a smerníc zameraných na dosiahnutie udržateľného rozvoja.

Tento priekopnícky projekt vznikol v roku 2009, odkedy sa tím odborníkov a expertov zaoberá definovaním všeobecne aplikovateľných pravidiel, ktorých výsledkom bude vyšší štandard návratnosti investícií v sociálnej, ekonomickej a hlavne environmentálnej oblasti. Golf a jeho rozvoj čím ďalej tým viac ovplyvňujú očakávania vládnych a regionálnych inštitúcií, a preto je veľmi dôležité podporiť obojstrannú komunikáciu. Je to zásadný predpoklad súladu a vzájomného porozumenia v procese hľadania spoločných riešení. Projekt v prvej fáze obsahuje súhrn a definície procesov, princípov a technických informácií, aplikovateľných na akýkoľvek projekt – či už ide o šesťhviezdičkový rezort alebo detskú cvičnú akadémiu. Johnatan Smith (GEO): „Boli sme nesmierne nadšení možnosťou prezentovať tento projekt pred takým po-

četným a vzdelaným publikom a sme potešení pozitívnou spätnou väzbou. Ak skombinujeme spoľahlivý a relevantný obsah a zastrešenie projektu medzinárodnými organizáciami, získame hodnotný produkt prezentujúci názory architektov z celého sveta. Som rád, že využili túto unikátnu možnosť podieľať sa na tomto projekte a byť jeho aktívnou súčasťou. Našu ďalšiu úlohu vidíme v koordinácii a poradenstve lokálnym inštitúciám a asociáciám s tým, že v druhej polovici roku 2010 by sme radi predstavili finálnu verziu smerníc.“ Sumár brožúry, ktorá bola predstavená na Svetovom fóre v St. Andrews, si môžete stiahnuť na www.golfenvironment.org/guidance/new-development/. Ako hostia sa na fóre zúčastnili zástupcovia rôznych inštitúcií. David Kraus, Prezident European Institute of Golf Course Architects (EICGA):

Peter Thompson, päťnásobný víťaz British Open a patrón Society of Australian Golf Course Architects (SAGCA), vnímal takisto tento projekt veľmi pozitívne: „Som rád, že golfoví architekti Európy, USA, Japonska a Austrálie sa zhodli na plnej podpore tejto iniciatívy. Jonathan Smith a jeho tím si zaslúžia vysoké uznanie a poďakovanie. Golf vždy bol a stále je hra v prírode a s prírodou. Teraz však nastal čas, kedy silnejú hlasy negolfistov prameniace z obáv o jej zachovanie.“

Peter Dawson, výkonný riaditeľ R&A, k projektu dodáva: „R&A stálo pri zrode základných finančných a etických princípov tohto projektu. Napriek tomu, že sú prípady, kedy nové projekty poškodzujú životné prostredie, znehodnocujú život miestnym ľuďom a jednoducho ničia reputáciu golfu ako hry, my vieme, že golfové ihriská a rezorty môžu byť veľmi pozitívnym sociálnym, ekonomickým aj ekologickým aktívom. Je dobré, že developeri a architekti nových projektov budú mať presne stanovené pravidlá a je ďalším krokom určiť authority, ktoré budú na ich základe vypracovávať kvalifikované a fundované hodnotenia navrhovaných projektov.“

 GOLF ENVIRONMENT ORGANIZATION
www.golfenvironment.org

VLHČIACE ČINIDLÁ – ČO, PREČO A KDE?

Suché miesta v trávniku sú značným problémom. Ako ochranu voči nim možno použiť vlhčiace činidlá.

Aplikácia vlhčiaceho činidla.

Suché miesta v trávniku sú opakujúcim sa fenoménom. Kým nezačnete používať top dressing, bude tomu tak i naďalej. Suché miesta v trávniku sa vytvárajú a vždy vracajú každoročne na tie isté oblasti trávniku.

Použitie vlhčiacich činidiel je už dlho predmetom diskusie, najmä s ohľadom na to, aké majú účinky a čo všetko je potrebné na ich použitie. Nasledujúce riadky vám poskytnú potrebné informácie, ktoré vám pomôžu rozhodnúť sa, ako a kedy použiť vlhčiace činidlo a ktoré si vybrať. Preskúmame tiež problémy a symptómy, ktoré vyžadujú, aby boli proti nim vlhčiace činidlá použité.

Účinok vlhčiacich činidiel spočíva v riadení pohybu vody v pôde, pričom je dôležité rozlišovať medzi rôznymi okolnosťami, ktoré si vyžadujú použitie špeciálnych prípravkov. Vlhčiace činidlá nemusia byť exkluzívnym nástrojom v boji proti suchým miestam v trávniku, ale tiež dokážu pomôcť pôdam, ktoré sú zhtutnené. Aby ste mohli urobiť správne rozhodnutie, kedy a ktoré vlhčiace činidlo použiť, je potrebné identifikovať príčiny a prí-

znaky suchých miest v trávniku a tiež zohľadniť zamokrenosť pôd v jesennom a zimnom období. Hoci je čoraz viac žiaduce používať len minimálne množstvo vody na zavlažovanie intenzívnych kvalitných trávnikov tak, aby sa nepodporovala tvorba plsti, rozširovanie chorôb a neklesala kvalita trávnikového drnu, je treba dávať pozor na rovnováhu medzi zachovaním trávniku na hranici prežitia a vytvorením suchých miest v trávniku. Trávne druhy tolerantné voči suchu ako kostrava alebo psinček majú určité vlastnosti, ktoré im umožnia prežiť aj pri minimálnom množstve vody a živín.

Trávníkoví manažéri stále bojujú s lipnicou ročnou. Je dôležité, aby kvalita povrchu trávniku netrpela zmenou zloženia trávniku ako krajným opatrením v boji s lipnicou ročnou. Ak trávnikový manažér použije len také

množstvo vody, ktoré je nevyhnutné na prežitie rastliny, je potom na dobrej ceste k víťazstvu v tomto boji. Keď neustále bojujete so zlou penetráciou vody z dôvodu suchých miest v trávniku, budete navždy používať viac vody, ako je nutné.

Vo väčšine prípadov sú nízke hodnoty infiltrácie vody spôsobené inými faktormi ako vodoodpudivosť. Napríklad, voda sa pohybuje prirodzene pomalšie v pôdach s jemnou štruktúrou (ilovité pôdy), kde sú pôdne póry (medzery medzi pôdnymi časticami) jednoducho príliš malé na to, aby umožnili rýchly pohyb vody. Zásahy, ktoré podporujú dobré prevzdušnenie a zhlukovanie častíc, môžu preto zvýšiť infiltráciu na takýchto pôdach. Ťažké, ilovité pôdy sú viac prístupné pre penetračné vlhčiace činidlá než pre reziduálne, ktoré by bolo potrebné použiť každých 30 dní.

Na hydrofóbných pôdach boli vykonané rozsiahle výskumy účinnosti vlhčiacich činidiel. Niektoré z týchto štúdií sa zamerali na lokalizované suché škvrny v trávniku prirodzene rastúcom na piesočnatých pôdach, ale i na pôdach upravených s vysokým obsahom piesku. Suché miesta v trávniku sa stali závažným problémom v letných mesiacoch, najmä počas obdobia

sucha. Aj napriek častému zavlažovaniu v týchto miestach odolávala pôda prevlhčeniu, čo viedlo k vzniku škvrn s odumretým alebo silno zvädnutým trávnikom. Aplikovaná voda síce trávnik zvlhčila, ale neprenikla dostatočne do pôdy a nedostala sa ku koreňovému systému.

Mnohé štúdie suchých škvrn v trávniku dospeli k záveru, že hydrofóbné pomery boli obmedzené v horných dva a pol centimetroch pôdy. Hodnoty infiltrácie boli len na úrovni 20 % v porovnaní s meraniami v zdravých oblastiach. Preto sa vždy odporúča vykonať penetračný test kvapky vody. Jednoducho zoberte výkroj pôdy a kvapnite pipetou s vodou každých dva a pol centimetra od horného okraja vzorky až do hĺbky 12,5 cm. Ak kvapka vody zostane na povrchu pôdy bez toho, aby prenikla do pôdneho profilu približne do piatich sekúnd, máte v trávniku suché miesta! Keď vaša vzorka pôdy ukázala, že máte suché miesta v trávniku, potom môže trávnikový manažér začať riešiť tento

problém. Spôsob riešenia závisí od rozpočtu, pracovných síl a závažnosti problému. Technológie povrchovo aktívnych látok dnes dávajú veľa možností. Správny výber vlhčiaceho činidla je po porozumení vášho problému ďalším spôsobom boja proti suchým miestam v trávniku.

Kategórie vlhčiacich činidiel

Vlhčiace činidlá možno rozdeliť do troch kategórií: reziduálne, penetračné a kuratívne. Reziduálne zadržia vodu vo vrchnej tretine pôdneho profilu, čím zabezpečia prevlhčenie. Sú to v podstate kuratívne vlhčiace činidlá s veľmi limitovaným účinkom. Pôsobia počas presne daného obdobia, aké vyžadujete, pričom však suché miesta v trávniku len „zamaskujú“. Kuratívne pôsobia na príčinu vzniku suchých miest v trávniku, a to nepolárne humínové kyseliny obklopujúce pôdne častice. Dokážu problém suchých miest v trávniku vyriešiť, ale nikdy ho úplne neodstránia, pretože zakaždým, keď vykonáte top dressing, pridáte ďalšiu

vrstvu suchých miest. Jedným z menej známych faktov je, že pri použití kuratívnych vlhčiacich činidiel sa spotreba vody môže znížiť až o tridsať percent oproti predchádzajúcemu obdobiu. Penetračné pomáhajú odstrániť stojacu vodu a tiež pohyb vody cez pôdny profil. Mnoho trávnikových manažérov používa penetračné vlhčiace činidlá v tank-mixoch, teda spolu s inými chemikáliami, prostredníctvom ktorých zmáčadlo okamžite dostanú do pôdneho profilu. Kedykoľvek chcete namiešať tank-mix, namiešajte si najprv malé množstvo, aby ste zistili kompatibilitu prípravkov.

Na záver treba dodať, aby ste si pri použití vlhčiaceho činidla dali pozor, či svoje peniaze vynakladáte správne a na to, čo chcete.

Viac informácií o vlhčiacich činidlách získate na stránke www.golffonline.sk v sekcii [Vlhčiace činidlá](#).

www.pitchcare.com

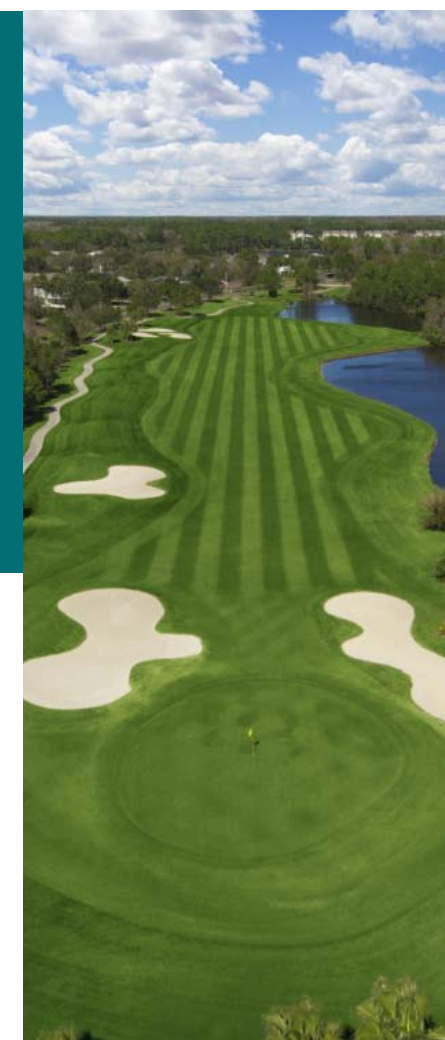
Údržba dlhých ihrísk stojí viac

Snaha o dlhšie golfové ihriská zvyšuje podľa jedného architekta golfových ihrísk náklady na ich údržbu.

Architekt Phil Ryan prezentoval na Svetovom fóre golfových architektov v St Andrews výsledky výskumu, ktorý vychádzal zo skúmania 26 golfových ihrísk v oblasti Melbourne. Zistil, že na každých 100 metrov pridanej dĺžky sa náklady na údržbu zvyšujú o 1,7 až 2 percentá. Podľa Ryana napomáha čoraz väčšie využitie technológií vo výstavbe golfových ihrísk znižovať náklady. K záveru dospel na základe porovnania dvoch golfových ihrísk v Malajzii z roku 1999 a Thajska z roku 2009.

Po extrémnom daždi bolo na ihrisku v Malajzii potrebných 22 zamestnancov, ktorí pracovali pol dňa na úprave bunkrov. Na thajskom ihrisku, ktoré sa stavalo v minulom roku a na ktorom použili pri konštrukcii bunkrov pokrokovú technológiu geotextilnej vrstvy, postačili v takej istej situácii len dvaja zamestnanci, ktorí boli schopní opraviť dažďom poškodené steny bunkrov za tri hodiny.

GOLF COURSE ARCHITECTURE
www.golfcoursearchitecture.net

Aerifikácia greenu strojom JD Aercore s pracovnou hĺbkou 100 mm v augustovom termíne s cieľom zabezpečenia rýchlej regenerácie.

Wiedenmann 1,8 gxi s ihlicovitými hrotmi sa používa na greenoch v hĺbke 150 mm. Ideálny v letnom období s minimálnym narušením povrchu pôdy.

AERIFIKÁCIA

„Koreňová zóna, ktorá nedostáva kyslík, nie je schopná udržať trávnik zdravý. Všetky formy života kyslík potrebujú.“
Aj trávnikové plochy vyžadujú kyslík. Na silne zaťažovaných golfových greenoch či tees je aerifikácia nevyhnutnou operáciou na obnovenie štruktúry pôdy.

Kľúčové ciele a výhody aerifikácie
 Po kosení je aerifikácia najdôležitejšou operáciou v údržbe intenzívnych trávnikov. Aerifikáciu možno definovať ako mechanický proces, ktorý zabezpečí väčší obsah vzduchu v pôde a podporuje hlbšie zakoreňovanie, čím napomáha udržiavať trávny porast zdravý. Je to balansovanie medzi agronomickými zlepšeniami, hrateľnosťou a politikou. Na silne zaťažovaných trávnikových plochách, ako sú greeny či tees, sú operácie ako aerifikácia nevyhnutné na udržanie optimálnej pôdnej štruktúry.
Kľúčové prínosy aerifikácie sú:

- koreňová zóna s dostatkom kyslíka
- dobré povrchové odvodnenie
- zdravý rast trávnik
- uvoľnenie zhutnenia pôdy
- podpora hlbšieho zakorenenia
- zlepšenie tolerancie voči suchu
- napomáha rozrušiť vrstvu plsti
- zvyšuje mikrobiálnu aktivitu
- zlepšuje príjem živín

Metódy aerifikácie

Keď uvažujeme o aerifikácii, predovšetkým na greenoch, bežnými metódami sú aerifikácia plnými, extra dlhými, dutými, štrbinovými hrotmi a tzv. „micro-coring“. Práve tieto spôsoby sú určite najčastejši-

mi metódami používanými na golfových ihriskách. Jednotlivé hroti možno použiť do väčšiny moderných aerifikátorov a ak sa použijú v správny čas, sú veľmi účinné. Za posledné desaťročie sa na trh dostali aj iné formy aerifikačných zariadení, niektoré viac populárne, niektoré menej. Patrí medzi ne „Drill & Fill“, stlačená voda, stlačený vzduch, piesková injektáž a rotačné dekomraktory i niekoľko ďalších, ktoré sú variantmi strojov ako napr. rotačné prerezávače.

Vhodná mechanizácia

Hollow coring (aerifikácia dutými hrotmi) je jednou z najpopulárnejších a všestranných kultivačných metód využívaných na golfových greenoch. Jej výhodami je odstránenie plsti, zlepšenie povrchového odvodnenia, maximalizácia výmeny plynov, kedy kyslík vstupuje do koreňovej vrstvy a uvoľňuje sa oxid uhličitý a tiež umožňuje prídanie prostriedkov na zlepšenie vlastností pôdy spolu s top dressingom. Väčšina moderných strojov má k dispozícii hroti variabilných veľkostí a mode-

lov. Štandardné aerifikátory pracujú do hĺbky približne 100 mm, zatiaľ čo aerifikátory vybavené extra dlhými hrotmi pracujú i do väčšej hĺbky. Načasovanie aerifikácie sa zvyčajne pohybuje medzi jarným a jesenným obdobím. Mnohí greenkeeperi v Anglicku uprednostňujú augustový termín, pri ktorom je proces regenerácie trávniku jednoduchší a rýchlejší, keďže aj teplota pôdy je priaznivá. V horúcich a suchých podmienkach, ktoré sú pre trávnik stresujúce, sa odporúča metóda „micro-coring“. Použitie aerifikácie s plnými hrotmi s dĺžkou 13 mm alebo viac sa väčšinou obmedzuje na obdobie mimo sezóny, a to najmä pri pracovnej hĺbke väčšej ako 150 mm. Ihlicovité či hviezdicovité hroti sa uplatňujú v priebehu letného obdobia, kedy prichádza len k minimálnemu narušeniu povrchu pôdy pri maximálnom prospechu vykonanej operácie pre trávnik. Kľúčovými výhodami je umožnenie odtokania vody z povrchu pôdy a prístup vzduchu do koreňovej vrstvy. Táto operácia tiež napomáha predchádzať vzniku suchých miest v trávniku a zvýšeniu tolerancie voči suchu, pretože sa ňou

zlepšuje vstup vlhčiacich činidiel do pôdneho profilu. Pri aerifikácii s extra dlhými hrotmi sú k dispozícii tri hlavné spôsoby, pričom jeden z nich je relatívne nový. Práve použitie extra dlhých hrotov s pracovnou hĺbkou približne 250 mm dokáže prekonať mnohé problémy na starších greenoch. Tieto stroje dokážu rozrušiť aj veľmi zhutnenú pôdu pri relatívne malom porušení pôdneho povrchu. Prerezávanie trávniku štrbinovými hrotmi je do značnej miery obmedzené na obdobie jesene a zimy, keďže inak hrozí riziko vzniku otvorov počas suchých a veterných podmienok. Aerifikácia štrbinovými hrotmi na greenoch zaberie približne 10 minút a má minimálny vplyv na povrch greenu. Možno ju vykonať v pravidelných intervaloch. Použitie injektáže ako spôsobu aerifikácie je vo Veľkej Británii menej populárne, napriek tomu však tento spôsob niektorí trávnikári manažéri uprednostňujú. Injektáž vody a vzduchu do pôdy sa bežne využíva najmä v období vrcholiaceho leta na zhutnených pôdach.

Problémy a riešenia

Medzi najčastejšie problémy, ktoré treba hlavne na golfových greenoch prekonať, patrí plst, zhutnenie a povrchové odvodnenie. Dva hlavné spôsoby, ktorými možno kontrolovať plst v trávniku, sú prerezávanie dutými hrotmi a hĺbková skarifikácia. V niektorých prípadoch je potrebná kombinácia oboch spomínaných operácií na rýchle a efektívne odstránenie plsti. Odstránenie plsti je však len časť procesu, pretože je nevyhnutné, aby nasledoval top dressing pieskom, čím sa zabezpečí vytvorenie vertikálnych drenážnych kanálov. Minimalizovanie hnojenia a zavlažovania sú ďalšími požadovanými kľúčovými aspektmi. Plochy golfových trávnikov, na ktorých sa patuje, nemôžu byť nikdy zhutnené a tiež by nemali mať veľkú vrstvu plsti, a tak jej kontrola a prípadné odstraňovanie musia byť rozhodujúcimi operáciami vo všetkých programoch údržby greenov. Zhutnenie možno prekonať pravidelným použitím hrotov vo variabilnej hĺbke, prípadne aplikáciou doplnkových materiálov s maximálnou pórovitosťou. Toto hľadisko tiež slúži pri prekonávaní problému, ako sú riasy, ktoré sú výsledkom zlého povrchového odvodnenia. Je zapríčinené práve nadmerným zavlažovaním, tieňom či nedostatkom vzduchu v pôdnom profile. V niektorých prípadoch možno prekonať problémy hlbokého prekorenenia metódou „drill and fill“. Je však nevyhnutné, aby po nej nasledovala bežná aerifikácia, čím možno predísť opätovnému vzniku tohto problému.

Ďalšími častými problémami počas letných mesiacov sú suché miesta v trávniku a stres spôsobený suchom. Práve aerifikáciou zabezpečí-

Pieskom vyplnené otvory v pôde po aerifikácii dutými hrotmi redukujú plst v trávniku.

me možnosť prieniku vody a vlhčiacich činidiel do pôdy. Špecifickým problémom najmä počas dlhodobých suchých letných mesiacov sú fairways s vrstvou organickej nerozloženej hmoty na povrchu, ktoré sú náchylné na poškodenie spôsobené suchom. Tu je riešením kombinácia skarifikácie, ktorou možno odstrániť plst a aerifikácie plnými hrotmi, ktorou dokážeme zabezpečiť väčšiu koreňovú hĺbku. Iróniou je, že hlavným riešením v boji zo suchom je dobrá drenáž. Trávnik s plytkým koreňovým systémom a zlou drenážou je najviac náchylný na poškodenie počas suchého letného obdobia. Ďalším častým problémom je, že povrchová voda je zachytená medzi potrubiami, najmä tam, kde vzdialenosť medzi bočnými drénmi je väčšia ako 7 až 8 m. Tu môže pomôcť použitie rotačného dekomraktora, ktorý túto prebytočnú vodu z povrchu odstráni. Treba však poznamenať, že toto je forma sekundárneho odvodnenia a je prospešná len v odstraňovaní vody na krátke vzdialenosti. Okolia greenov a fairways, ktoré sa zvyknú vyznačovať zhutnením a zlým rastom, budú vyžadovať pravidelnú aerifikáciu nasledovanú top dressingom pre zlepšenie pôdnych podmienok, a tým lepšie prostredie pre rast. U odpalísk je to podobný proces ako u greenov, ale viac variabilný. Zimné odpaliská môžu napríklad potrebovať intenzívny hollow coring na jar, kým hlavné hracie plochy môžu vyžadovať aerifikáciu iba plnými hrotmi. Aerifikácia je nevyhnutnou súčasťou starostlivosti o trávniky, pričom sa neobmedzuje len na greeny. Vzduch je zadarmo, ale je životne dôležitým pre vyhovujúce životné prostredie rastlín, a preto by sme mali túto prírodnú komoditu využívať čo najviac. Každé 18-jamkové ihrisko by malo preto investovať do mechanizácie, ktorou možno aerifikačné operácie vykonávať. Kľúčový aspekt, na ktorý sa nesmie zabúdať, je, že zdravé pôdy s hlbokým koreňovým systémom vedú k zvýšeniu hustoty trávnik a k lepšej tolerancii voči záťaži.

Laurence W Pithie MG
 Turf Master One Limited
www.turfmasterone.co.uk

GOLF V RAKÚSKU

Rakúsko je našou susednou krajinou a aj obľúbeným cieľom kratších rodinných výletov. Je takisto ideálnou golfovou destináciou. Ak si teda chcete zahrať golf v zahraničí, netreba cestovať ďaleko.

Najprv zopár základných faktov na porovnanie. Rakúsko má rozlohu 83 000 km², Slovensko 49 000 km². Počet obyvateľov Rakúska je 8 miliónov, Slovensko má 5,4 miliónov obyvateľov. Počet registrovaných hráčov v Rakúsku je 105 000, na Slovensku 6 500. Čo sa týka golfových ihrísk a klubov, v Rakúsku je 151 golfových klubov, na Slovensku máme 14 ihrísk, ak nepočítame akademie a nedokončené projekty. Ak sa pozrieme bližšie na štruktúru ihrísk v Rakúsku, zo zmienených 151 ihrísk je len 46 deväťjamkových a zostávajúci 105 (takmer 70%) má 18 alebo viac jamiek. Konkrétne 24 areálov s 27 jamkami, dva s 36 jamkami. Na Slovensku je deväť 9 jamkových ihrísk (64%), štyri 18 jamkové a jeden 27 jamkový areál.

Čo sa týka geografického rozloženia rakúskych klubov a hráčov, najviac ihrísk nájdeme v oblasti Dolného Rakúska a Viedne, kde ich je okolo 40, samozrejme najviac v tesnej blízkosti Viedne. V týchto kluboch je zaregistrovaných asi 30 000 golfistov, t.j. tretina hráčov. Zodpovedá to princípu, že golfisti sú predovšetkým z bohatších lokalít, hlavne z hlavných miest.

Ohľadne rozdelenia hráčov v ostatných regiónoch je Rakúsko oveľa rovnomernejšie ako Slovensko. Horné Rakúsko (oblasť okolo mesta Linz, susedstvo s Českou republikou má 21 000 hráčov a 27 ihrísk), alpské Tyrolsko má 11 000 hráčov a 17 ihrísk, Štajersko 15 000 hráčov a 24 ihrísk a oblasť Salzburgu 11 000 hráčov a 18 ihrísk. Rakúske kluby majú väčšinou okolo 600 členov, dvadsať z nich ich má dokonca viac ako 1 000. Rakúsky golf samozrejme vykazuje väčšiu vyrovnanosť, ktorá je historicky daná jeho prirodzenejším a kontinuálnym vývojom. Cenová hladina fee v Rakúsku je v priemere 70 EUR za 18 jamiek cez víkend. Sú aj drahšie ihriská okolo 100 EUR, ale nie je ich veľa. Zahrať sa dá aj za 50 EUR. Na Slovensku poplatky začínajú od 60 EUR, horná hranica je 105 EUR. V absolútnych číslach je to porovnateľné. Ak však vezmeme do úvahy kúpnu silu obyvateľstva, narazíme na obrovský rozdiel. 70 EUR má pre Slováka úplne inú hodnotu ako pre Rakúšana.

Na Slovensku je teda golf oveľa drahší šport ako v Rakúsku. Práve finančná náročnosť je jedna z hlavných

ných príčin menšej dostupnosti. Je však veľmi pozitívne, že aj napriek tomuto faktu golfistov stále pribúda.

Najznámejšie rezorty Rakúska **Golf Club Fontana**

Exkluzívny klub najvyššej úrovne. 18 jamkové ihrisko neďaleko Viedne bolo opakovane zvolené za najkrajšie ihrisko Rakúska a druhé najkrajšie ihrisko v Európe po St Andrews. Ťažké a náročné ihrisko ponúka kvalitu, vynikajúci dizajn a mimoriadny komfort. Otvorené v roku 1996, štýlom pripomína americké ihriská. Perfektne udržiavané gríny, krásne vlnité ferveje, rozsiahle bunkre, vodné prekážky, to všetko tvorí ihrisko vysokej kvality. K tomu klubovňa s vyhlásenou gurmánskou reštauráciou, fitness, wellness centrum, tenisové kurty a krásna piesková pláž. Od roku 2003 je klub domovom Austrian Open.

Schloss Schönborn Golf Club

Historické prostredie zámku Schönborn je nositeľom elegantnej atmosféry tohto golfového klubu. Ihrisko je harmonicky zasadené do prostredia zámockého parku a je svojou krásou porovnateľné s ihriskami v Anglicku či USA. Jeho kvalita bola potvrdená prijatím do „Finest Golf Courses of the World“ a členstvom v „Leading Golf Courses Austria“. Ihrisko je pravidelne zaraďované medzi tri najlepšie v Rakúsku.

Adamstal Golf Club

Veľkolepý golfový klub, ktorý ohromí na prvý pohľad. Nachádza sa na úpätí Álp a ponúka 18 jamkové ihrisko architekta Jeffa Howesa a okúzľujúce deväťjamkové ihrisko Wall Erbach. Majstrovské ihrisko vyžadujúce sústredenú hru a presné odpaly je umiestnené do náročného terénu s nedotknutou prírodou. Klud a nádherné výhľady do okolitej krajiny iste vykompenzujú prípadné stratené loptičky. Napriek svojej krátkej histórii ihrisko získalo medzinárodné renomé a bolo hosťiteľom European Challenge Tour.

Lucia Huberová

OHLIADNUTIE ZA MASTERS 2010

Všetci už vieme, že víťazom Masters 2010 sa stal Phil Mickelson a že Tigerovi sa veľmi nedarilo napriek tomu, že sa očakával jeho veľký návrat. Čo ale nevieme? Tu je ešte zopár zaujímavostí.

Kedy vznikol Augusta National Golf Club?

Augusta National Club bol oficiálne otvorený v januári roku 1932. Kúpa pozemkov a stavba ihriska začala už v roku 1931.

Kto dizajnoval ihrisko?

Boby Jones vybral a najal Alistera Mackenzieho ako architekta pre Augusta National a obaja dali tvár tomuto unikátnemu ihrisku. Jones pomáhal testovacími údermi z rôznych miest ihriska a dával tak cenné informácie a spätnú väzbu ku kalibrácii jednotlivých jamiek. Mackenzie bol Angličan, narodil sa v roku 1870 a predtým ako emigroval do Spojených štátov v roku 1920, spolupracoval s Harry Colton Courses vo Veľkej Británii. Augusta je jedným z jeho troch majstrovských ihrísk, ďalšie dve sú Cypress Point v Kalifornii and Royal Melbourne v Austrálii. Všetky tri patria k najlepším svetovým golfovým ihriskám. Ďalšími jeho ihriskami sú Pasatiempo v Kalifornii, Crystal Downs v Michigane a Scarlet Course v Ohio State University. Mackenzie zomrel v roku 1934, paradoxne v ten istý rok, keď sa hral prvý turnaj Masters.

Prečo víťazi Masters dostávajú zelené sako?

Každý rok dostáva víťaz turnaja zelené sako a jeho obliekanie je vrcholným momentom celej ceremónie. Stáva sa tak od roku 1949 a symbolizuje vstup víťaza turnaja do elitnej skupiny

Augusta klubu. Hoci na prvý pohľad nie je zelené sako práve neodolateľným kusom oblečenia, ktorý by chcel mať v šatníku každý z nás, v prípade saka s Masters logom na ľavom vrecku je to niečo úplne iné. Historicky sa jeho existencia datuje od roku 1937, kedy ho členovia Augusta National klubu začali nosiť pri každom turnaji a stali sa tak neprehliadnuteľnou súčasťou elitnej skupiny, na ktorú sa koncentrovala pozornosť fanúšikov aj novinárov. Zelené sako sa tak stalo symbolom členstva ultra exkluzívneho Augusta National klubu.

Čo sa deje so zeleným sakom po víťazstve? Nechávať si ho víťazi u seba?

Áno, víťaz dostane zelené sako, ktoré u neho zostáva jeden rok. Nasledujúcu sezónu, keď opäť zavíta do Augusty, venuje ho klubu. Stále však zostáva jeho a pri každej ďalšej návšteve si ho môže vziať a nosiť ho. Prakticky je to zariadené tak, že na ceremónii je pripravených niekoľko veľkostí pre potenciálnych víťazov. Prirodzene, viacnásobný víťaz má len jedno sako, pokiaľ sa jeho miery výrazne nezmenia.

Ako vznikla tradícia Champions Dinner?

Každý rok sa predchádzajúci víťazi Masters vracajú do Augusty kvôli spoločenskej udalosti Champions Dinner, ktorá sa koná vždy v utorok večer pred turnajom. Tradícia vznikla

v roku 1952, kedy Ben Hogan usporiadal slávnostnú večeru, na ktorú pozval všetkých predchádzajúcich víťazov. Champions Dinner sa môžu zúčastniť len členovia tzv. Master Club, t.j. predchádzajúci víťazi turnaja a výnimočne osobnosti ako prezident Augusta National klubu a pod. Hlavným hosťiteľom je vždy minuloročný víťaz, ktorý pripravuje aj menu pre hostí. Počas večera potom dostane zlatý medailón ako symbol prijatia do Master Clubu.

Ktoré sú najznámejšie mosty na ihrisku Augusty National?

Ihrisko v Auguste má tri krásne mosty, ktoré sa stali jeho symbolmi a sú súčasťou takmer všetkých obrázkov. Sú to Hogan Bridge, Nelson Bridge a Sarazen Bridge. Hogan Bridge, venovaný Benovi Hoganovi dňa 2. apríla 1958, dovedie golfistov ku grínu č.12. Pamätná tabuľa pripomína jeho víťazstvo v roku 1953, kedy dosiahol rekordné skóre 274. Nelson Bridge, venovaný Byronovi Nelsonovi tiež 2. apríla 1958, je pred grínom č.13. Pripomína úspechy Lorda Byrona na 12. a 13. jamke v roku 1937. Sarazen Bridge bol vôbec prvým mostom v Auguste, ktorý bol venovaný slávnemu hráčovi. Stalo sa tak 6.apríla 1955 a je oslavou jeho double eagle na 15. jamke z roku 1935.

www.golf.about.com

Gary Player sa spája s Club Car

Značka Gary Player design za spoločnosť Black night international podpísala spoločnú marketingovú zmluvu s Club Car. To znamená, že spoločnosti Gary Player design a Black night design budú podporovať Club Car na golfových ihriskách, ktoré navrhujú.

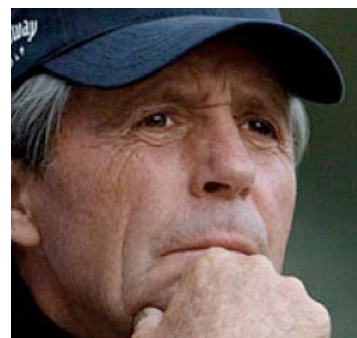
Club Car oznámil, že s Gary Playerom a Black Knight International podpísal mnohoročnú marketingovú zmluvu pre podporu príslušných značiek spoločnosti na celom svete.

Podľa podmienok zmluvy bude Black Knight International, ktorá zahŕňa značky Gary Player Design, Player Real Estate, Black Knight Enterprises a The Player Foundation, spolupracovať so spoločnosťou Club Car na predstavení golfových autíčok, vybavenia i služieb na ihriskách. Vzájomná spolupráca sa týka i výstavby nehnuteľností, kde je Black Knight pridružená. Club Car bude prostred-

níctvom spojenia so značkou Gary Player rozvíjať stratégie na podporu spoločnosti, svojich golfových autíčok a úžitkových vozidiel.

„Popri tom, ako Club Car posilňuje svoju prítomnosť na medzinárodných trhoch, je naše spojenie s Black Knight International skvelým krokom,“ povedal Robert McElreath, viceprezident Club Car pre marketing. „Pán Player je obdivovaný ako osobnosť aj ako úspešný golfista. Sme radi, že môžeme naše meno spojiť s jeho.“

Gary Player je najúspešnejším a medzinárodne uznávaným golfovým hráčom v histórii tohto športu a tiež

renomovaným architektom golfových ihrísk s viac než tristo uskutočnenými projektmi a viac ako päťdesiatimi rozbehnutými projektmi po celom svete.

„Sme nadšení, že môžeme spolupracovať s Club Car, najmä v čase, kedy prichádza k presadeniu spoločností aj na medzinárodnom trhu. Club Car je fantastický tím ľudí, ktorí sú zameraní pre dokonalosť,“ povedal Marc Player, výkonný riaditeľ Black Knight International.

Golf Business News.com

www.golfbusinessnews.com

Clubhousy 2010: Fitnes, rodina a stravovanie

V súčasnosti panujú dizajnu clubhousov na golfových ihriskách tri trendy – fitnes, rodinné prostredie a zlepšenie kvality stravovacích zariadení.

Viacero výskumov ukazuje, že golfisti si prvý dojem vytvoria ešte pred príchodom na tee. Všímajú si obchod s golfovými potrebami, jedáleň, fitnes centrum, šatne a klubovňu.

„Musíte rozpoznať, čo zapôsobí a čo nie,“ hovorí Tom Hoch, prezident Tom Hoch Design. „Je vhodný čas na renovácie clubhousov.“

A čísla to aj dokazujú. Hoch tvrdí, že približne 80 percent jeho práce dnes spočíva v renováciách, zatiaľ čo pred dvoma rokmi to bolo iba 20 percent. Je to spôsobené jednak menším počtom nových ihrísk, ale i preto, že existujúce zariadenia súperia o nových

potenciálnych členov.

Podľa Hocha je dizajn clubhousov iba jedným kľúčovým prvkom pre všeobecný úspech golfového ihriska. Na začiatok treba vedieť, čo členovia očakávajú.

Tvrdí, že dnes si viac golfistov do klubu privádza svoje rodiny, čo si vyžaduje vytvoriť priestor na rôzne aktivity či stravovanie. Štúdia National Golf Foundation ukázala, že 39 percent dnešných členov chce, aby sa klub dokázal o ich partnerky či deti príjemne postarať. A experti si myslia, že toto číslo výrazne narastie s príchodom ďalšej generácie.

Hoch tiež povedal, že členovia sa významne zameriavajú na fitnes. Štúdia hovorí, že 42 percent z nich do klubov chodí za fyzickou aktivitou a toto číslo taktiež porastie.

Golf Inc.

www.golfincmagazine.com

LADY LUISA ABRAHAMS PRVÁ DÁMA ČESKOSLOVENSKEHO GOLFU

Lady Luisa Abrahams bola skutočná golfová legenda. Spomínam si, ako som sledovala jej interview v televízii. Napriek vysokému veku bola táto dáma plná humoru, bystrého úsudku a energie.

Narodila sa v roku 1910 v Prahe v lekárskej rodine. Športu sa venovala od detstva, začala s tenisom a vyhrala majstrovský juniorský titul. Golf začala hrať v Rakúsku. Po prvotných neúspechoch sa jej ujal Arthur Lees, v tej dobe veľmi vyhľadávaný a vyťažovaný tréner hostí v Mariánskych Lázních. Aby s ním mohla trénovať, začínali o šiestej hodine ráno. Prvé ozajstné úspechy prišli v roku 1934, víťazstvo v Juniorskej súťaži a potom omnoho cennejšie 2. miesto v majstrovstvách GCP na rany, tzv. Ringhofferovom pohári. Fakt, že vynikala v dlhej aj krátkej hre, dokazujú aj víťazstvá o najdlhší drive a najpresnejšiu prihrávku. Začlenila sa medzi dámsku golfovú elitu. Všetky tieto úspechy boli výsledkom jej príkladného tréningového úsilia. Nasledujúci rok 1935 priniesol okrem ďalších športových úspechov aj kuriózne zoznámenie s Henry Cottonom. Bola to náhoda, keď z bezprostrednej blízkosti pozoroval jej tréning na prvé Otvorené majstrovstvá ČSR. Pani Luisa si ho všimla a opýtala sa, či tiež hrá golf. Cotton, prekvapený otázkou, po krátkom zaváhaní odpovedal, že áno,

tak trochu hrá. Nedávno vraj vyhral British Open. A tak sa zoznámili. Roky 1936 a 1937 priniesli Luise opäť druhé miesta, a tak poslednou príležitosťou na získanie majstrovského titulu a postavenie prvej dámy českého golfu bol rok 1938. Finálový boj bol neľútostný a hral sa na novom ihrisku v Klánoviciach. Pani Luisa zvíťazila a stala sa tak prvou dámou československého golfu. Jej ďalší osud ovplyvnili politické a vojnové udalosti. V roku 1939 vycestovala za Herny Cottonom do Anglicka. Ich priateľstvo sa zosilnilo, manželka Cottonovci jej poskytli kompletne zázemie. V roku 1939 ju matka varovala, aby sa späť do Čiech už nevracala. Toto varovanie jej zachránilo život. Ďalšie náhodné stretnutie s pánom Abrahamsom znamenalo pre ňu zásadnú zmenu. Prišla svadba, potom vstup do britskej armády, neskôr do československého vojska vo Veľkej Británii a dosiahnutie hodnosti majora. Po vojne ju čakal strastiplný návrat do oslobodeného Československa, kde však nenašla žiadnych príbuzných. Všetci sa stali obeťami strašného rasového

vraždenia.

Luisa sa vrátila do Anglicka v roku 1945, kde sa jej neskôr narodila dcéra Helena. Anglicko sa stalo jej druhým domovom. S manželom kúpili dom neďaleko golfového ihriska vo Wentworthe a začala opäť pravidelne hrať. Práve ich dom sa stal pre mnohých golfistov centrom spoločenského diania a niektorým z nich zásadne ovplyvnil ich životnú dráhu. Manželka Abrahamsovci sa vo Wentworthe dokonca spriatelili aj s manželom kráľovnej Alžbety II., princom Philipom. Keď pánsky golfový klub Sunningdale otvoril aj dámsku sekciu, stala sa pani Luisa jej prvou členkou. Svoju hru neustále zlepšovala, dosiahla až HCP +2. Vojenské aj charitatívne povojnové zásluhy pána Abrahamsa boli ocenené kráľovnou jeho povýšením do šľachtického stavu s titulom Lord Abrahams. Tak sa aj pani Luisa stala Lady Abrahams a ocitla sa v najvyšších spoločenských kruhoch.

V roku 1968 sa manželia vydali do Mariánskych Lázní a priviezli českým golfistom množstvo starších, ale stále veľmi dobrých golfových palíc a loptičiek, po ktorých bol vtedy neskutočný hlad. Arthur Lees tam spolu s vtedajším najlepším hráčom Jiřím Dvořákom usporiadal golfovú exhibíciu, ktorá bola ukážkou špičkového golfu. Pri tejto príležitosti sa Lady Abrahams zoznámila s Hanušom Goldscheiderom a toto zoznámenie prerástlo do dlhoročného úprimného priateľstva. Pomohla mu svojimi kontaktami pri opätovnom získavaní strateného postavenia československého golfu a otvorila mu dvere do svetových a medzinárodných golfových inštitúcií. A ešte jedno nádherné gesto je spojené s Lady Luisou Abrahams. Za svoju športovú kariéru získala viac ako 64 pohárov a cien. Všetky vrátila klubom, aby nimi mohli vyzdobíť svoje priestory. Takže Golf Club Mariánske Lázně dostal krásny pohár z Majstrovstva žien z roku 1938, sekretariát ČGF cenný historický pohár za 2. miesto v Ringhofferovom pohári 1934 atď. Starý dom vo Wentworthe je dávno predaný. Ale golf v ňom žije ďalej. Kúpil ho „Big Easy“ Ernie Els, špičkový golfista, víťaz British Open z roku 2002. Lady Luisa Abrahams zomrela 16. januára 2006 vo veku nedeťných 96 rokov.

Lucia Huberová

Garia - luxus na štyroch malých kolešákoch

Garia bola predstavená verejnosti ako exkluzívne golfové autíčko. Je to nádherný dizajnerský kúsok, ktorý navyše v sebe skrýva všetko najmodernejšie zo sveta automobilizmu.

Elektromotor od firmy, ktorá pre Ducati vyrába prevodovky, hliníkové profily od dodávateľa pre Aston Martin, Jaguar či Volvo. Predné nezávislé zavesenie kolies, hydraulické brzdy, digitálne ukazovatele, svetlá a smerovky. Elektromotor na jedno nabitie prejde asi 30 míľ. Sedadlá a volant sú pokryté Alcantarou, milovníci športových áut si môžu dať nainštalovať aj športové sedačky. Zabudovaná chladnička (rovnaká ako v Bentley či Maybachu) so špeciálnou chladiacou nádobou na šampanské je samozrejmosťou. Strecha z karbonových vlákien má okienko a pred prudkým

vetrom či dažďom výborne ochráni predné sklo. Do zadu do stojanu sa pohodlne vmestia dva bagy.

Jedným zo spoluautorov je Dr. Heinrich Petra, otec malých automobilov Mini. Dizajn s obľúbenými krivkami navrhol známy dánsky dizajnér Anders Lyng. Vybrať si môžete z osmičky farebných lakov karosérie, troch farieb kože na sedačkách a štyroch druhov kolies. Výrobca, fínska továrňa Valmet Au-

tomotive, sľubuje aj pouličnú verziu, ktorá by sa mala testovať na bežných cestách v Spojených štátoch. Skrátka, narodil sa krásny a elegantný elektromobil, využiteľný nielen na golfovom ihrisku.

www.garia.com

Shadow Caddy – verný priateľ golfistu

Len si predstavte... položíte svoj bag na vozík a jednoducho vykročíte vpred. Vozík ide sám pomaly za vami, vy nemusíte nič držať, tlačiť ani ťahať. Jednoducho prídete na ihrisko a „len“ hráte. Zdá sa vám to neuveriteľné?

Nemusí, môže to byť reálne. Shadow Caddy je úplne nový produkt, ktorý vás bude verne nasledovať na golfovom ihrisku a nosiť váš bag ako naozajstný ľudský caddy. Pracuje na princípe hands-free, takže žiadny diaľkový ovládač. Len nasleduje malú vysielaciu, ktorú umiestnite za opasok. Žiadny joystick, žiadne ovládanie. V tom je ten prevratný rozdiel. Len dva módy: „poď za mnou“ alebo „parkuj“.

Shadow Caddy poskytuje slobodu a plnú koncentráciu na hru. Redukuje únavu z tlačenia, či ťahania vozíka, šetrí svaly. Môžete si maximálne vychutnať chôdzu po ihrisku. Zostáva nám len dúfať, že pocit absolútnej slobody pohybu si čoskoro budú môcť vychutnať aj slovenskí golfisti.

www.shadowcaddy.com

Prvá virtuálna golfová výstava

Pod názvom IGCEMA - Virtual Trade Show sa uskutočnila prvá virtuálna výstava určená pre superintendentov, manažérov, asistentov, technikov údržby a zariadení golfového priemyslu. Akcia prebehla v dňoch 11. až 13. mája „naživo“. Hlavným cieľom bola podpora rozvoja podnikania a možnosť vybudovania nových obchodných partnerstiev a spolupráce cez internet.

Prvá virtuálna golfová výstava prebehla v rámci internetového kongresového centra, ktorý je novým komunikačným nástrojom podporujúcim online spoluprácu účastníkov, ktorí sa takto môžu virtuálne stretnúť, naučiť sa niečo nové a uskutočniť obchodné rozhodnutia. Usporiadateľom tejto jedinečnej akcie je IGCEMA (International Golf Course Equipment Managers Association). Najdôležitejšou cieľovou skupinou medzinárodnej organizácie IGCEMA sú technickí špecialisti, ale aj supe-

rintendenti a ich asistenti, teda ľudia, ktorí majú len zriedkakedy možnosť cestovať a zúčastniť sa výstav zameraných na golfový priemysel. Virtuálna výstava prebehla presne tak, ako o tom napovedá jej názov. Podujatie trvalo online nepretržite tri dni, počas ktorých boli účastníkom k dispozícii videá, prezentácie i virtuálny prístup k 3D stánkom jednotlivých vystavovateľov, účastníci mali tiež možnosť zapájať sa do diskusií prostredníctvom emailov a internetových rozhovorov. Dôvodom, prečo sa zúčastniť tejto akcie, bolo niekoľko: žiadny poplatok, pohodlná účasť z kancelárie či domu, prístup k popredným dodávateľom na jednom mieste.

Na prvej virtuálnej výstave sa zúčastnilo 20 predajcov, medzi ktorými boli napríklad spoločnosti Toro, John Deere a Jacobsen, ktorí podujatie zároveň aj sponzorovali. K 1. aprílu bolo zaregistrovaných viac ako tisíc

účastníkov.

I keď sa online výstava skončila, záujemcovia majú možnosť do 15. augusta 2010 veľtrh navštíviť prostredníctvom webových stránok <http://igcema.veplatform.com> a www.golf-dom.com/vts, kde je k dispozícii celý obsah výstavy a tiež možnosť klásť otázky.

Jeden z organizátorov výstavy povedal: „Táto iniciatíva je nová a nie sme si istí, čo od nej môžeme očakávať. Vieme však, že pre mnohých ľudí, ktorí majú v tomto priemysle možnosť robiť dôležité rozhodnutia, je veľmi významným krokom vpred smerom k efektívnejšiemu marketingu.“

Využívanie internetu a online komunikačných nástrojov je najmä v ťažšom ekonomickom období, kedy je cestovanie nákladné a rozpočty sú znižované, efektívnou cestou vzdelávania zákazníkov. Dúfame, že takýchto podujatí bude v budúcnosti ešte veľa.

www.igcema.org

SKI & GOLF Slovakia 2010

Lyžiari, ktorí hrajú golf, či golfisti s láskou k lyžiam, si tak mali možnosť zmerať sily v oboch športoch. Päť najlepších postúpilo na svetový šampionát SKI & GOLF World Chamionship v Zell am See – Kaprun v Rakúsku. Súťažili mohli golfisti a lyžiari, ktorí sú riadnymi členmi golfových klubov s maximálnym hendikepom 36.

Vo Vysokých Tatrách, kde má golf aj lyžovanie viac ako storočnú tradíciu, sa v apríli uskutočnil prvý ročník zaujímavého podujatia SKI & GOLF Slovakia. Hostiteľom bol golfový rezort Black Stork vo Veľkej Lomnici.

Golf sa riadil pravidlami The Royal & Ancient St Andrews a miestnymi pravidlami golfového rezortu Black Stork. Lyžiari mali na zlyžovanie svahtu dva pokusy a celkové skóre bolo kombináciou dvoch kôl golfu a lepšieho lyžiarskeho času. Aj napriek tomu, že počasie nebolo úplne ideálne a účastníci zažili dážď, silný vietor aj hmlu, po skončení pretekov vyšlo slniečko a pretekári si tak mohli vychutnať slnečný podvečer či lyžovačku na najvyššej položenej zjazdovke v Lomnickom sedle. Na svetové finále postúpilo päť najlepších hráčov: Daniela Jorčíková (GK Tále), Ján Friesz ml. (LGK), Martin Lančarič a Dušan Havlík (GK Peagas) a Tomáš

Jusko, profesionálny tréner. Na svetovom finále SKI & GOLF World Chamionship dosiahli naši reprezentanti naozaj skvelé výsledky. Daniela Jorčíková zvíťazila v kategórii Midage ženy a Martin Lančarič sa umiestnil na 9. mieste v kategórii mužov. Dušan Havlík bol na 51. mieste a Tomáš Levkuš na 60. mieste. V kategórii mužov súťažilo celkovo 181 pretekárov. Tím Black Stork skončil na 22. mieste z viac ako 50 tímov. Gratulujeme! Na druhý ročník pretekov SKI & GOLF Slovakia sa môžete tešiť v apríli 2011.

Golfový rezort Black Stork
Veľká Lomnica

Powerplay Golf a Hickory Golf

PowerPlay Golf, nový, dynamický formát golfu s dvomi zástavkami na gríne zavítal na Kingarrock – ihrisko, ktoré je duchovným domovom hickory golfu. Výsledkom bude iste fascinujúce podujatie, kde sa symbolicky spojí história s novými súčasnými trendmi golfu.

Čo je hickory golf? Hickory golf sa hrá s pôvodnými drevenými palicami, aké sa používali v minulosti približne pred 100 rokmi. Takéto historické palice sa dajú získať buď od zberateľov, na aukciách alebo v starožitníctve. V dnešnej dobe, kedy je golf stále vo veľkej miere o prestíži či vonkajšom efekte, pripomínajú hickory golfisti dôležitú vec. Golf je stále hra. Noblesná a domyselná, jednoduchá a pritom aj zložitá. A táto hra by mala v prvom rade prinášať potešenie, nemala by

byť meradlom spoločenskej pseudo-prestíže.

Turnaj sa bude hrať 4. júna na tradičnom hickory ihrisku Kingarrock, vzdialenom len 15 minút od St Andrews. Bude to vôbec prvýkrát v histórii, kedy sa táto historická hra, naviac hraná s pôvodnými drevenými palicami, bude hrať podľa nového globálneho formátu.

„Aj napriek tomu, že sme ihrisko postavili ako poctu hickory golfu a dôsledne trváme na výlučnom

použití historického golfového vybavenia, je toto vynikajúca príležitosť pre moderných golfistov, ako sa zabaviť a zároveň pomôcť charite“, povedal David Anderson z Kingarrock Hickory Golf. Už rodina Sharpovcov, ktorá postavila toto ihrisko, kladla na charitu veľký dôraz, a preto všetky fee poplatky poputujú tam, kde budú najviac potrebné.

Peter McEvoy, golfista, ktorý stál pri zrode PowerPlay golfu a bývalý kapitán Walker Cupu, dodáva: „Hickory aj PowerPlay golf sú deväťjamkové formáty, takže túto zhodu treba využiť. Navyše si všetci myslíme, že golf by sa mal podľa vzoru ostatných športov obohatiť o ďalšie formáty“. The PowerPlay Golf Kingarrock Cup je otvorený komukoľvek s hendikepom. Ako ceny pre víťazov sú pripravené originálne hickory golfové palice.

www.powerplay-golf.com
www.kingarrock.com